

Școli comunitare în România. Practici promițătoare

Program al

Noi rizonturi
pentru tineri și comunitate

Partener strategic

CHARLES STEWART
MOTT FOUNDATION

Școala care învață	5	IX. Cultura școlii	55
Mulțumiri	10	IX.1. Diversitate în comunitate	57
I. Leadership	11	X. Învățare relevantă	60
I.1. Reacția comunității la leadership-ul școlii	13	X.1. Liceenii-jurnaliști	62
I.2. Colectivul de profesori care colaborează	14	X.2. Învățarea în natură	63
I.3. Încurajarea părinților-lideri	15	Rețeaua școlilor comunitare din România	65
II. Parteneriate	18	Școala Gimnazială Iratoșu, județul Arad	66
II.1. Colaborare fructuoasă cu instituții publice	20	Școala Gimnazială „Ferdinand I” București	67
II.2. Parteneriatul școlii cu agenți economici conduce la soluții	21	Școala Gimnazială Nr. 1 Ardeoani, județul Bacău	68
II.3. Parteneriat pentru învățământul profesional dual	23	Școala Gimnazială „Tiberiu Morariu” Salva, județul Bistrița-Năsăud	69
III. Incluziune socială	25	Școala Gimnazială Nr. 7 Bistrița, județul Bistrița-Năsăud	70
III.1. Școala de cartier e pentru toți	27	Școala Gimnazială Sînmihaiu de Cîmpie, județul Bistrița-Năsăud	71
III.2. Școală mică, eforturi mari	29	Liceul Tehnologic „Malaxa” Zărnești, județul Brașov	72
IV. Servicii	31	Colegiul Tehnic Energetic Cluj-Napoca, județul Cluj	73
IV.1. Ludotecă pentru tot orașul	33	Școala Gimnazială „Horea” Cluj-Napoca, județul Cluj	74
V. Voluntariat	35	Școala Gimnazială „Nicolae Titulescu” Cluj-Napoca, județul Cluj	75
V.1. Elevii – promotori ai școlii	37	Școala Gimnazială Mintiu Gherlii, județul Cluj	76
VI. Învățare pe tot parcursul vieții	39	Școala Gimnazială „Gheorghe Manu” Budești, județul Călărași	77
VI.1. Învățăm limba engleză, cu mic, cu mare	41	Colegiul Național „C.D. Loga” Caransebeș, județul Caraș-Severin	78
VII. Dezvoltare comunitară	43		
VII.1. „Țara are nevoie de voi”	45		
VII. 2. Tot ce facem, facem pentru comunitate	47		
VIII. Implicarea părinților	50		
VIII.1. Atragerea părinților la școală	52		

Liceul Teoretic „Ioan Cotovu” Hârșova, județul Constanța	79	Școala Gimnazială „I.L. Caragiale” Tulcea, județul Tulcea	94
Școala Gimnazială Dragomirești, județul Dâmbovița	80	Școala Gimnazială Nr. 7 „Sfânta Maria” Timișoara, județul Timiș	95
Colegiul de Industrie Alimentară „Elena Doamna” Galați, județul Galați	81		
Colegiul Economic „Virgil Madgearu” Galați, județul Galați	82		
Liceul Tehnologic Transporturi Căi Ferate Galați, județul Galați	83		
Școala Gimnazială „Grigore Hagiu” Târgu Bujor, județul Galați	84		
Colegiul Național „Decebal” Deva, județul Hunedoara	85		
Școala Gimnazială „Geo Bogza” Bălan, județul Harghita	86		
Școala Gimnazială „Jókai Mór” Băile Tușnad, județul Harghita	87		
Școala Gimnazială „Ionel Teodoreanu” Iași, județul Iași	88		
Colegiul Tehnic „George Barițiu” Baia Mare, județul Maramureș	89		
Școala Gimnazială Timișești, județul Neamț	90		
Liceul cu Program Sportiv Suceava, județul Suceava	91		
Școala Gimnazială „Aurelian Stanciu” Salcea, județul Suceava	92		
Școala Gimnazială „Dimitrie Păcurariu” Șcheia, județul Suceava	93		

Școala care învață

Într-o lume care se află într-o schimbare atât de rapidă, dacă școala – ca organizație – dorește să țină pasul, are nevoie să-și dezvolte continuu capacitatea de a se schimba, de a se adapta cu ușurință noilor medii și contexte pe măsură ce persoanele din școală învață cum să-și realizeze viziunea, atât individual, cât și colectiv (Kools și Stoll, 2016). În esență, este nevoie ca școala să devină o organizație care învață. Școala care învață se caracterizează printr-o legătură organică strânsă cu mediul său extern, asumându-și valoarea învățării indivizilor și grupurilor care – prin investigație, rezolvare de probleme și experimentare – inovează continuu; într-o astfel de școală, convingerile, valorile și normele tuturor persoanelor se centrează pe învățarea în echipe, prin colaborare, iar procesele, strategiile și structurile creează condițiile optime pentru această învățare, experimentare și inovare (Stoll, 2017).

În accepțiunea Fundației Noi Orizonturi, *o școală conectată la comunitate* – a comunității, pentru comunitate – este o organizație care învață. Școala comunitară este nu doar un loc – deschis spre vecinătatea ei, care atrage oamenii din comunitate, dedicat comunității sale și o oglindire a eforturilor sale de dezvoltare – ci și un proces perpetuu de auto-actualizare, de căutare a celor mai eficiente moduri de a răspunde nevoilor de învățare ale diversității de oameni din comunitate.

Începând cu anul 2016, **Fundația Noi Orizonturi**, cu sprijinul financiar al Fundației Charles Stewart Mott, și-a propus să construiască **o rețea de școli** cu ajutorul căreia să promoveze conceptul și practicile școlilor comunitare în România. Astfel a luat naștere proiectul **Școli conectate la comunitate**. Pentru a pune bazele acestei rețele, am lansat un apel către școli de orice nivel și tip din sistemul de învățământ preuniversitar, invitându-le să-și descrie experiența relevantă și să-și manifeste dorința de a se dezvolta ca școli comunitare. Dintre cele peste 80 de răspunsuri la apelul nostru, am selectat **30 de instituții de învățământ** – școli gimnaziale, licee sau colegii cu profil teoretic și tehnologic – din localități rurale, urbane mici, medii și mari din 19 județe și 6 regiuni de dezvoltare.

În demersul de construire a rețelei, Noi Orizonturi colaborează cu *Centrul Internațional de Excelență pentru Școli Comunitare*, care și-a sintetizat experiența de peste un deceniu într-un instrument de autoevaluare numit *Standarde internaționale de excelență pentru școli comunitare*. Ele includ o prezentare detaliată a celor zece dimensiuni definitorii ale unei școli comunitare, cu indicatori specifici și descriptori pentru fiecare.

Standardele de excelență sunt un **instrument de autoevaluare de natură formativă**. Scopul aplicării acestui instrument este ca școala să *identifice cât mai realist*, reunind perspectivele diverselor persoane din comunitate, unde anume se află în cursul dezvoltării sale ca școală comunitară, pentru a stabili unde este *realist* să își propună să ajungă într-o perioadă de timp, ținând cont de contextul în care se află și de resursele disponibile.

Acest instrument este, în același timp, **o sursă de învățare** despre nuanțele caracteristicilor definitorii ale unei școli care este deschisă spre și dedicată comunității sale. Pentru a stabili în ce direcție dorește să se dezvolte, școala trebuie să ajute membrii comunității sale să învețe, să înțeleagă ce înseamnă să fii o astfel de școală, să conștientizeze ce roluri și responsabilități presupune statutul de școală comunitară din partea diversilor actori din comunitatea sa.

Nu în ultimul rând, utilizarea instrumentului ocazionalizează învățare semnificativă, prin cooperare și dezbateri repetate, despre ce înseamnă să parcurgi un **proces de autoevaluare** constructiv, onest asumat de către cei implicați și care țintește dezvoltarea sustenabilă a școlii. Din păcate, în țara noastră autoevaluarea instituțiilor de învățământ nu este încă un demers productiv, ea fiind aparent ruptă de realitatea și rostul procesului de dezvoltare instituțională în care ar trebui să fie o piesă fundamentală. De aceea, forurile internaționale, precum Organizația pentru Dezvoltare și Cooperare Economică și UNICEF, recomandă instituirea unui „proces de autoevaluare pertinent, care să contribuie efectiv la îmbunătățirea activității școlii” și „integrarea sa în modul de funcționare a unităților de învățământ” (Kitchen et al, 2017, p.215).

Cele zece standarde ale școlilor comunitare sunt:

Standardele de excelență au început să fie testate în România începând din primăvara anului 2017. În acest scop, am parcurs următoarele etape de pregătire:

- Formare (1) pentru liderii școlilor comunitare (directori, persoane din consiliul de administrație) în următoarele tematici: leadership în școli comunitare, valorile, viziunea și misiunea unei școli comunitare, factori interesați în dezvoltarea școlii comunitare, identificarea resurselor din comunitate (septembrie 2016);
- Acțiuni la nivel școlilor, derulate cu sprijinul facilitatorilor, de identificare a factorilor interesați și a resurselor din comunitate, de constituire a grupurilor de lucru cu reprezentarea factorilor interesați, de identificare în comun a valorilor, viziunii și misiunii școlii (perioada septembrie 2016 – ianuarie 2017);
- Formare (2) pentru liderii școlilor comunitare pentru cunoașterea standardelor și a procedurilor de derulare optimă a autoevaluării în vederea bunei fundamentări a strategiei de dezvoltare a școlii ca școală comunitară (ianuarie-februarie 2017);
- Realizarea primei autoevaluări a școlilor cu participarea largă a reprezentanților comunității, în întâlniri derulate cu sprijinul facilitatorilor și agrearea strategiei proprii de dezvoltare ca școală comunitară (martie-aprilie 2017). Utilizarea acestui instrument de autoevaluare are loc periodic, o dată pe an, atunci când grupul de lucru din școală face bilanțul perioadei parcurse și își stabilește planul de acțiuni pe perioadă următoare.

Pentru implementarea strategiei de dezvoltare, grupurile de lucru din fiecare școală au stabilit un plan de acțiuni pentru perioada aprilie-decembrie 2017. Au rezultat astfel 30 de proiecte care în prezent se află în derulare în cele 30 de școli din rețeaua noastră. Prin aceste proiecte, școlile urmăresc ca obiectiv principal creșterea calitativă și cantitativă a implicării părinților (vizată în 13 proiecte), creșterea relevanței învățării pentru a răspunde mai bine nevoilor comunității (12 proiecte), schimbarea culturii școlii într-una specifică școlilor comunitare (10 proiecte), creșterea și diversificarea numărului voluntarilor și a acțiunilor de voluntariat derulate de școală (9 proiecte), creșterea gradului de incluziune socială, respectiv îmbunătățirea parteneriatelor (câte 6 proiecte), sporirea oportunităților de învățare oferite de școală pe tot parcursul vieții (4 proiecte), îmbunătățirea și diversificarea serviciilor oferite comunității (3 proiecte), dezvoltarea comunitară (2 proiecte) și întărirea leadership-ului participativ (1 proiect).

Practicile promițătoare pe care le prezentăm în această publicație sunt așadar colectate din cele 30 de școli comunitare. Ne-am ferit să le numim „bune practici” pentru că proba calității lor încă nu este direct observabilă sau nu poate fi probată prin impact. Cu timpul, cu sprijinul comunității de învățare pe care dorim să o construim în rețeaua noastră, sperăm să putem exemplifica practici care s-au dovedit excelente prin efectul lor durabil, prin rezultatele pe care le produc în primul rând în învățare – inclusiv cea măsurată prin evaluările naționale, prin traducerea în realitate a conceptului de școală a comunității ca organizație care coagulează energii și conduce la învățare.

O rețea valoroasă de natură educațională se caracterizează prin următoarele (după Rincón-Gallardo și Fullan, 2016):

Conștienți de aceste condiții ale eficienței sale, ne dorim ca rețeaua de școli comunitare să aprecieze învățarea și să o țină prioritar și, prin demonstrarea unor efecte sustenabile, să continue să se lărgască inspirând și alte școli și comunități din România. În același timp, ne dorim ca această rețea să fie o sursă de inspirație pentru soluții testate în contexte specifice, dar și o portavoce, un semnalizator al problemelor care necesită intervenții sistemice, un partener de dialog informat al comunității naționale mai largi, al decidenților de la diferite niveluri ale sistemului de învățământ. Credem că putem învăța cu toții să ne unim forțele și să colaborăm pentru a plasa școala pe traiectoria unui învățământ mai atractiv, mai performant, în beneficiul dezvoltării inteligente, sustenabile și incluzive a României.

Bibliografie

1. Kitchen, H, Fordham, E., Henderson, K., Looney, A., Maghnouj, S. (2017). Studii OCDE privind evaluarea și examinarea în domeniul educației. România. OCDE, UNICEF, <http://www.unicef.ro/publicatii/studiile-ocde-privind-evaluarea-si-examinarea-in-domeniul-educatiei/> (accesat la 17.08.2017)
2. Kools, M., Stoll, L. (2016). What makes a school a learning organisation? Education Working Paper No. 137, Organisation for Economic Co-operation and Development
3. Rincón-Gallardo, S., Fullan, M. (2016). Essential features of effective networks in education, în *Journal of Professional Capital and Community*, Vol. 1, nr. 1, pp. 5-22, <https://doi.org/10.1108/JPCC-09-2015-0007>
4. Stoll, L., Kools, M. (2017). The school as a learning organisation: a review revisiting and extending a timely concept, în *Journal of Professional Capital and Community*, Vol. 2, nr. 1, pp. 2-17, <https://doi.org/10.1108/JPCC-09-2016-0022>

Rețeaua de școli comunitare din România nu s-ar fi putut înființa dacă nu am fi avut sprijinul prietenilor Fundației Noi Orizonturi, al liderilor din cluburile IMPACT din toată țara, al Arhitecților Educației – formatori, lideri de opinie, persoane vizionare din sistemul de învățământ și din organizații neguvernamentale preocupate de starea educației – cărora le suntem recunoscători și ne dorim să îi inspirăm pe mai departe prin rezultatele muncii rețelei noastre.

Odată fondată, rețeaua nu ar fi putut funcționa fără sprijinul acordat școlilor de către facilitatorii dedicați, care au contribuit și la realizarea prezentei publicații, atât prin împărtășirea perspectivei lor despre practicile promițătoare din cele 30 de școli, cât și ca autori ai reflecțiilor pe marginea aspectelor care fac ca fiecare nod din rețea să fie remarcabil. Facilitatorii școlilor comunitare, cărora le mulțumim pentru priceperea și dedicația cu care au sprijinit procesele de dezvoltare din școli sunt: Teodora Borghoff, Octavia Mihaela Borș, Larisa Condriuc, Anca Dorneanu, Mădălina Ene, Monica Marchiș, Ioana Marinescu, Alina Mustață, Magda Ropotan, Nicolae-Marian Scoruș și Alina Zlati.

Rețeaua de școli comunitare nu ar putea exista fără liderii entuziaști din cele 30 de școli, atât formali, cât și informal, din rândurile cadrelor didactice, ale elevilor, ale părinților, ale altor factori interesați din comunitățile respectivelor școli. Mulțumim tuturor celor care au înțeles că, pentru a se dezvolta, școala are nevoie de sprijinul părinților, al membrilor comunității, al instituțiilor și organizațiilor din comunitate și care – ca o concretizare a sprijinului – au participat la consultările organizate de școli, la elaborarea planurilor strategice de dezvoltare a școlilor și la implementarea și evaluarea acțiunilor care au vizat atingerea obiectivelor de comun agreate. Vă suntem recunoscători pentru că ne ajutați să promovăm și să ilustrăm – prin exemplele voastre – conceptul de școală comunitară în România.

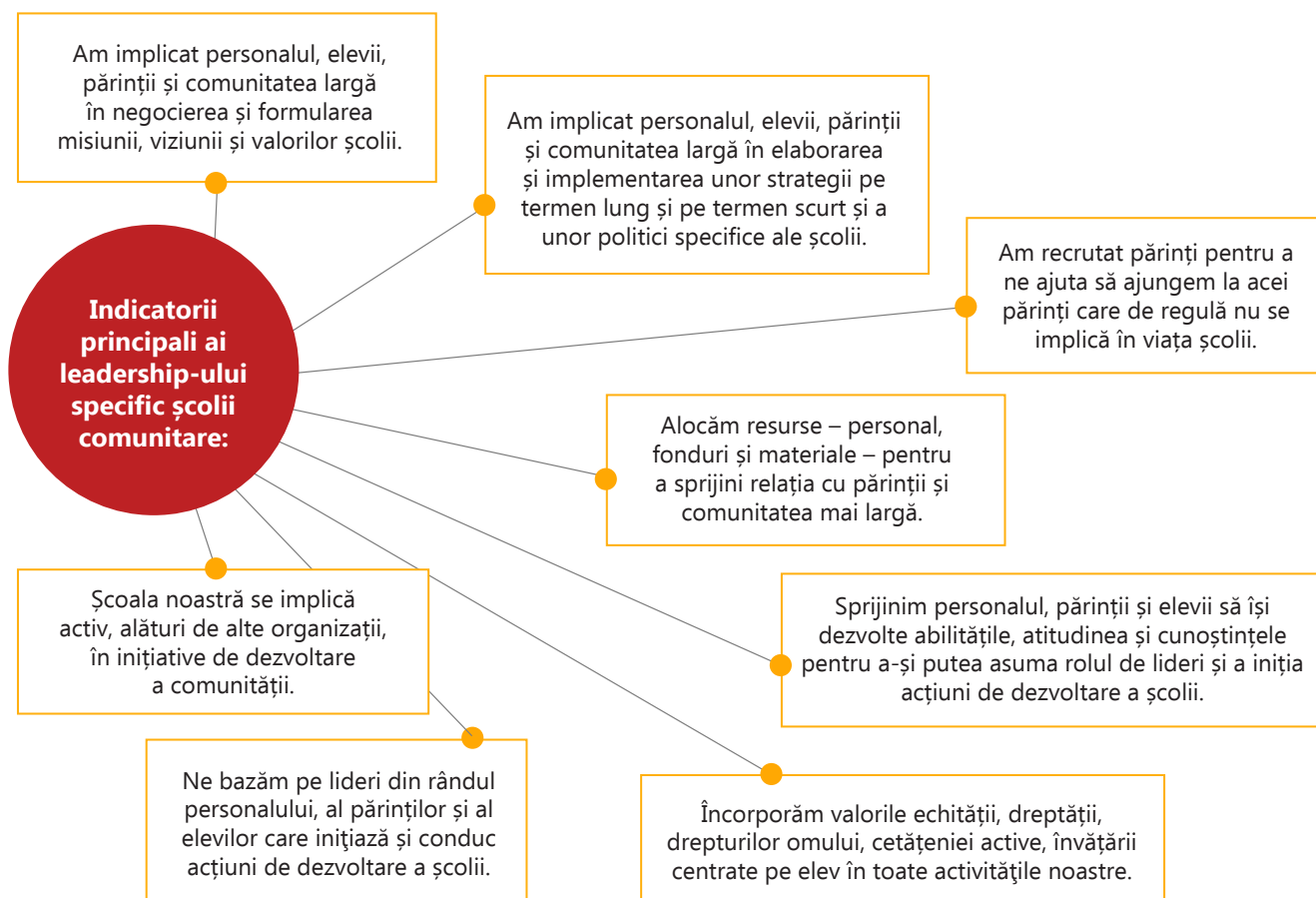
Nu în ultimul rând, recunoștința noastră se îndreaptă către finanțatorul principal care a făcut posibilă implementarea proiectului *Școli conectate la comunitate*, Fundația Charles Stewart Mott, precum și către ceilalți finanțatori.

Coordonatoarele publicației

O școală comunitară este o organizație foarte complexă, care vine în sprijinul învățării prin asigurarea unei educații cuprinzătoare, lucrând într-un parteneriat autentic cu părinții și cu alți factori interesați din comunitate. Acest lucru necesită leadership, nu doar management. Necesită, de asemenea, un set de abilități – inclusiv interpersonale, atitudini, abordări specifice, dar, mai ales, implică exploatarea leadership-ului distribuit astfel încât școala să devină o forță generatoare de energii care inspiră comunitatea în care se află.

I.1. Reacția comunității la leadership-ul școlii

Școala Gimnazială „Jókai Mór” Băile Tușnad

La Școala Gimnazială „Jókai Mór” din Băile Tușnad, motivul declarat de directoarea școlii, Gabriela Vîlcan, pentru aderarea la rețeaua de școli comunitare în 2016 a fost „speranța că se va termina cu singurătatea școlilor: școala să nu mai fie singură, să nu mai muncească și să se chinuie să răzbească din toate punctele de vedere (...) ca și cum ar fi o casă părăsită în vârful unui deal ... pentru că este comunitatea în jurul ei.” Directoarea și cadrele didactice observaseră că la ședințele cu părinții, cadrele didactice vorbeau, părinții ascultau, după care – fără să reacționeze constructiv la nimic din cele spuse – părinții plecau și se întorceau la următoarea ședință, care se desfășura similar.

Schimbarea directorului școlii, în 2015, a fost un punct de cotitură în viața acestui colectiv. Consiliul de administrație, sub conducerea noii directoare, și-a dat seama că „succesul școlii și în speță al elevilor noștri ține foarte mult de deschiderea pe care noi, ca și consiliu de administrație, conducerea școlii, dar și cadre didactice o avem față de a explora noi oportunități și experiențe de învățare. Dar nu singuri, ci împreună cu toți actorii relevanți din comunitate: părinții, Primăria, Consiliul Local, biserica, centrul de plasament din comunitate, Centrul de Voluntariat „Sfânta Ana”, antreprenori locali și, mai nou, programul local *VIAȚA Tușnad*.”

În toamna anului 2016, în urma invitațiilor lansate de școală către părinți pentru a participa la dezbateri, la consultări legate de planurile de dezvoltare ale școlii, părinții au început să reacționeze ca și cum ar fi așteptat de multă vreme această invitație la implicare. „Dar de ce nu ne-ați spus mai repede că putem să ajutăm și că putem, împreună, să facem așa lucruri frumoase?”, își amintește directoarea că au reacționat părinții. Liderii școlii și-au dat seama că a fost nevoie ca școala să facă primul pas în întâmpinarea părinților. Oferindu-le activități concrete și experiențe directe de interacțiune, de intercunoaștere, de dezbateri a unor chestiuni semnificative pentru școală, precum și solicitări de sprijin, părinții și bunicii, dar și reprezentanții organizațiilor neguvernamentale au conștientizat că școala poate construi pe prezența mult mai substanțială a celor care urmăresc același scop: de a asigura o educație de calitate cât mai bună pentru toți copiii comunității, într-un mediu cât mai prietenos.

Attila Pilbáth, reprezentantul unei organizații partenere, Asociației GeoEcologică ACCENT, își amintește de trecut, când – venind cu o ofertă de educație ecologică înspre direcțiunea școlii – a avut impresia că nu este binevenit, că ar deranja procesul de învățământ și că i s-ar face o favoare dacă ar fi lăsat să lucreze cu elevii. Azi însă Attila are convingerea că prin munca sa i-a ajutat pe elevi să învețe mai multe despre mediul înconjurător și

despre cum să cunoască, să aprecieze și să protejeze natura din jurul lor. La fel de mulțumiți de schimbarea de atitudine din partea școlii sunt și alți parteneri – organizații de voluntari și caritabile – care au acum ușa deschisă și atenția deplină a conducerii școlii, atunci când vin să discute despre beneficiarii comuni ai muncii lor: copiii din localitate.

„S-a schimbat toată viziunea – și cum ne văd cei din afară, și cum îi vedem noi pe ei. (...) Nu ne-am dat seama, mergeam paralel unii cu alții și (...) acum suntem împreună, spune Gabriela Vîlcan.

Semnul că relația școlii cu părinții și cu organizațiile din comunitate s-a schimbat radical s-a manifestat și prin surpriza plăcută pe care aceștia au făcut-o școlii, organizându-se singuri pentru a înfrumuseța clădirea școlii: lambriuri sub forma unor creioane colorate câptușesc azi pereții de la parterul școlii, unde învață copiii din ciclul primar, lambriuri pe gustul celor de la gimnaziu au apărut la etaj, în fața școlii au răsărit straturi de flori care înviorează atmosfera din valea umbrită de munți, iar spațiul de joacă pentru copiii de la grădiniță, reamenajat prin efortul părinților, este de nerecunoscut.

I.2. Colectivul de profesori care colaborează

Liceul Teoretic „Ioan Cotovu” Hârșova

„O școală trebuie să fie o școală a comunității, o școală vizibilă, o școală în care elevii să vină de plăcere, în care să învețe cu plăcere, iar învățarea asta să fie (...) relevantă ... O școală în care părintele să vină fără să (...) fie timorat că directorul l-ar putea certa, sau secretarul (...) l-ar putea respinge sau portarul să-i vorbească urât. O școală în care părintele să fie respectat”. Iată școala pe care și-o dorește Manuela Piștea, directoarea Liceului Teoretic „Ioan Cotovu” din Hârșova.

Provocarea pe care și-a asumat-o a fost să îi determine și pe colegii ei – pe directorul adjunct și pe cadrele didactice – să își dorească o astfel de școală și să accepte demersurile prin care ea s-a gândit să pornească la construirea unei astfel de școli. Cu relativ puțină experiență în management școlar, dar cu infinit respect pentru colectivul în care mulți aveau experiență mai multă, inclusiv în funcția de director, fără sprijinul autorităților locale, care o priveau cu o anumită rezervă, la început, directoarea a considerat că este absolut necesar să aibă un colectiv de profesori dispuși și dornici să colaboreze între ei. Un prim pas pe care l-a făcut a fost acela de a încerca să stabilească valorile, viziunea și misiunea școlii, prin consultare și obținând consensul corpului profesoral. Aceștia însă „nu erau învățați să colaboreze pentru viziune, pentru misiune, pentru că lor nu le-a cerut

nimeni până acum să facă așa ceva. Nu i-a consultat nimeni pe valori, nici nu am avut noi vreodată valori ale școlii, ce să mai spun de școală comunitară! Poate că termenul exista așa, de comunitate, comunitar, dar fără să conștientizăm ce înseamnă școala asta comunitară”.

Confruntată cu o atitudine aparent ostilă la primele încercări de a-i face să colaboreze - oferindu-le activități de natură interactivă la ședințe ale consiliului profesoral, altele decât cele cu care erau obișnuiți, consultându-se cu experți în învățarea adulților - directoarea a ajuns la concluzia că, înainte să se aștepte ca profesorii să reacționeze cu deschidere spre colaborare, cel mai potrivit este să le găsească sarcini punctuale în domenii în care ei să se simtă competenți, prin care să își poată dezvolta *ownership*-ul asupra procesului în care sunt invitați să se implice.

Serbarea zilelor școlii la fântâna arteziană din centrul orașului, evenimentul de mare succes pe care l-a organizat colectivul de profesori, de elevi și de părinți, a fost dovada că prin colaborare se pot realiza lucruri valoroase pentru școală. Capitalul de imagine pe care l-a dobândit școala în ochii întregii comunități locale este garantul faptului că eforturile de a continua pe drumul către clădirea școlii comunitare vor fi răsplătite. Directoarea a primit semnale de apreciere inclusiv din partea autorităților locale, lucru care – combinat cu faptul că a câștigat sprijinul colectivului de profesori – îi dă multă încredere și bucurie. „Acum eu zic că suntem pe un drum bun, (...) e anevoios, (...) e un drum cu multe curbe; adică ne face să ne întrebăm tot timpul dacă suntem în locul în care trebuie să fim, ne mai orientăm în spațiu, mai vedem ... și apoi încercăm să menținem, așa, un drum al școlii noastre. Pe drumul acesta anevoios, al școlii comunitare, am avut sprijinul unor oameni cu suflet mare,” a mărturisit cu multă recunoștință în glas directoarea Manuela Piștea.

I.3. Încurajarea părinților-lideri

Școala Gimnazială „Gheorghe Manu” Budești

La Școala Gimnazială „Gheorghe Manu” din Budești, leadership-ul distribuit este foarte bine înțeles și pus în aplicare. Cu toate că direcțiunea școlii încă nu e mulțumită de gradul de participare activă din partea părinților, nici de interesul cadrelor didactice de a-și asuma un rol activ în domeniul extracurricular, confruntându-se cu dificultăți și în ceea ce privește asigurarea resurselor umane calificate, școala a făcut, în ultimul an, pași semnificativi pentru a atrage factorii direct interesați și a le conferi celor implicați sentimentul de *ownership* al procesului de dezvoltare a instituției ca un punct focal al comunității.

Directorul școlii, Daniel Huțan, mărturisește că absenteismul și violența sunt principalele probleme cu care se confruntă școala, ca urmare planul de dezvoltare instituțională conține acțiuni care să limiteze și să reducă aceste fenomene nedorite. S-a cristalizat ideea că acest lucru se poate realiza prin acțiuni de atragere a elevilor și părinților către școală: „în efortul de motivare a elevilor pentru învățatură, descoperim adeseori că educația tradițională oferită de școală nu e de-ajuns, că e nevoie de mai multă deschidere și de un parteneriat mai strâns cu familiile elevilor și cu întreaga comunitate. (...) O școală bună, mai ales într-o comunitate cu atâtea probleme sociale, e esențial să fie capabilă să transmită mai mult decât cunoștințe, să schimbe atitudini și să redea speranța că se poate și altfel și că imposibilul poate fi împlinit”, au argumentat semnatarii scrisorii de intenție trimisă de școală ca răspuns la apelul Fundației Noi Orizonturi de a constitui rețeaua școlilor comunitare din România.

Grupul nucleu constituit la această școală în toamna anului 2016 include – pe lângă directori – profesori, părinți și elevi. Acest grup a stabilit de comun acord un șir de acțiuni pe care să le realizeze pentru dezvoltarea școlii comunitare, dintre care menționăm atelier de teatru, club de engleză, formație de muzică hip-hop etc.

Participarea părinților la implementarea acțiunilor agreeate a fost oscilantă – unii au luat parte regulat la activitățile școlii de vară, alții când au putut. Cu timpul, grupul a primit noi membri voluntari din localitate. De exemplu, o localnică studentă la litere, care întâmplător a aflat despre activitățile estivale din școală, s-a implicat în clubul de engleză și și-a manifestat dorința de a continua să sprijine clubul și în cursul anului școlar. Speranța conducerii este că, în timp, auzindu-se despre activitățile desfășurate la școală cu implicarea activă a părinților și a altor membri ai comunității, mai mulți părinți vor veni către școală. Acum participă consecvent la acțiunile școlii șapte părinți, ținta stabilită fiind de cel puțin 15.

Școala a demarat procedurile de înregistrare a unei asociații care, la alegerea elevilor, se va numi „Noi scriem viitorul”. Ea va reuni profesori, părinți și alți membri din comunitate, care împreună își asumă sustenabilitatea activităților extracurriculare demarate în timpul vacanței de vară din 2017. Mobilarea sediului alocat acestei organizații s-a realizat cu sprijinul unor agenți economici din localitate, care au donat piese de mobilier și alte materiale necesare pentru dotarea spațiului.

Tot așa cum directorul a încredințat gestionarea proiectului de dezvoltare a școlii comunitare directoarei adjuncțe, Liliana Anghel, ea la rândul ei a învățat să lase părinții și voluntarii care au venit către școală să își asume conducerea unor activități din cadrul școlii de vară. Într-un caz, a recurs chiar la un mic șiretlic, care a funcționat. După ce a convocat întâlnirea de lucru pentru demararea clubului de teatru, a pretins că prezența ei este solicitată în afara localității și a lăsat participanții să gestioneze pe mai departe întâlnirea. Presate de timp, două mămici au preluat responsabilitatea pentru organizarea și ulterior derularea activităților clubului de teatru.

Creșterea ratei de succes școlar, formarea și perfecționarea cadrelor didactice și implicarea lor în schimbarea mentalității părinților și a atitudinii lor față de învățare sunt prioritățile asumate de această școală comunitară. A fi împreună e un început; a rămâne împreună e un progres; a munci împreună e un succes. Aceste gânduri oglindesc năzuințele și orientarea eforturilor celor de la Școala Gimnazială „Gheorghe Manu” din Budești de a coagula în jurul școlii comunitatea alături de care să își asume responsabilitatea pentru educația tinerei generații. „Trebuie să ne implicăm atât noi, cât și părinții ... Toată lumea trebuie să pună umărul. (...) Ținând mai îndeaproape legătura cu familia, sperăm ca școala noastră să devină mai atractivă”, a declarat directorul Daniel Huțan.

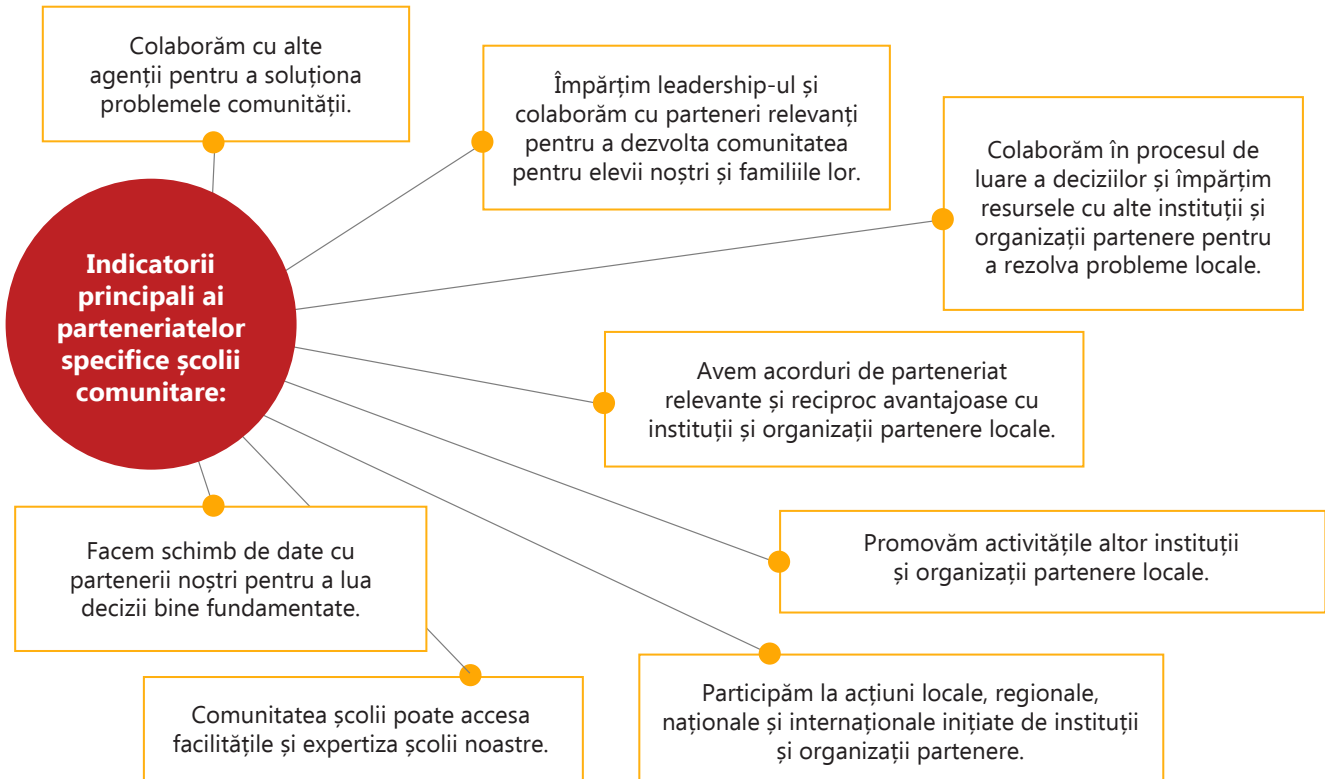

II. Parteneriate

O școală comunitară construiește parteneriate solide cu instituții, cu organizații și cu experți din comunitate, inclusiv cu mediul de afaceri. Parteneriatele permit diferitelor instituții, organizații și experți să lucreze eficient cu copiii, cu familiile lor și cu întreaga comunitate pentru ca oamenii să beneficieze de serviciile educaționale existente în cele mai bune condiții și pentru ca fiecare să poată contribui la asta. Parteneriatele se bazează pe claritatea împărțirii rolurilor, atragerea în comun și împărțirea resurselor și o bună circulație a informației. Acestea ajută școala să se asigure că elevii au cele mai bune condiții pentru a învăța și a se dezvolta. Unele parteneriate se pot centra pe îmbogățirea curriculumului, de exemplu, prin activități de club oferite după program. Altele pot oferi servicii părinților, de exemplu, în domeniul gestionării violenței domestice, sau în vederea gestionării mai bune a bugetului familiei etc.

II.1. Colaborare fructuoasă cu instituții publice

Școala Gimnazială „I.L. Caragiale” Tulcea

La festivitatea de lansare a proiectului „Implicarea mea contează”, dezvoltat și implementat de către Școala Gimnazială „I.L. Caragiale” din Tulcea, școala a trimis o scrisoare de invitație către Consiliul Județean Tulcea, fără mari speranțe că cineva va da curs invitației. În ciuda faptului că direcțiunea anticipa că invitația va rămâne fără ecou, școala a fost onorată de prezența vicepreședintelui CJ Tulcea, care, auzind despre planurile școlii de a duce copii din medii vulnerabile, de diferite etnii, într-o excursie de o zi la Sfântu Gheorghe, în Delta Dunării, a propus școlii o soluție pentru a suplimenta fondurile astfel încât de excursie să beneficieze mai mulți copii, în condiții mai atractive.

Inițial, excursia fusese planificată pentru 30 de copii de diferite etnii: români, romi, ruși-lipoveni, turci, din medii vulnerabile, cu performanțe școlare scăzute, cu risc de părăsire timpurie a școlii sau cu un comportament riscant. Pentru această excursie, școala avea acoperite cheltuielile de deplasare și cazare. Soluția propusă de reprezentantul Consiliului Județean Tulcea și îmbrățișată de școală a fost ca, prin intermediul unui partener ONG, să se solicite fonduri de la Consiliul Județean pentru ca de această excursie să poată beneficia și elevii cu rezultate foarte bune la concursuri școlare, iar excursia – în loc de o zi – să dureze trei zile și să aibă loc la Sulina, unde Direcția pentru Tineret și Sport are o bază de cazare. ONG-ul applicant a selectat și el cinci copii, astfel că numărul copiilor a crescut la 50:30 inițial selectați, 15 elevi olimpici și 5 elevi beneficiari ai serviciilor ONG-ului.

Astfel, excursia de documentare despre istoria localităților din Delta Dunării, despre tradițiile, obiceiurile locurilor, dar și despre biodiversitatea Deltei și modalități de protejare și conservare a zonei s-a transformat într-o scurtă tabără. Titlul acțiunii - *Dunărea, fluviul care ne unește* – realmente a adus laolaltă nu doar copiii diverși, dar și instituțiile publice și organizația neguvernamentală pentru relaxarea și învățarea copiilor, lucru reflectat foarte elocvent în *Jurnalul de călătorie* realizat de copii, care conține fotografii, informații despre locuri și acțiuni și impresii ale elevilor.

Implicarea comunității în activitatea școlii este, în accepțiunea directoarei școlii, doamna Luminița Murariu, trăsătura definitorie a școlii comunitare. Cu Agenția de Protecție a Mediului, școala are un parteneriat mai vechi, care se concretizează în numeroase acțiuni comune: reprezentanți ai acestei agenții vin la școală pentru a le prezenta elevilor și părinților atât informații despre instituție, despre rolul său în comunitate și funcționarea sa, cât și despre cum să colectăm deșeurile selectiv, cum putem proteja mediul natural prin acțiunile noastre zilnice etc., îndeplinindu-și misiunea de informare și formare a cetățenilor cu ajutorul școlii. Un proiect de învățare

atractiv a fost și cel prin care – ieșind în parcul din curtea școlii – elevii au folosit o aplicație pe telefon pentru a identifica, fotografia și partaja flora și fauna din grădină. Școala colaborează cu Centrul Multifuncțional Sofia din Tulcea, care organizează activități de tipul școală după școală pentru copii din medii vulnerabile, pentru a identifica împreună eventuali beneficiari. Cu Inspectoratul pentru Situații de Urgență Tulcea, colaborarea vizează informarea și pregătirea elevilor pentru a ști cum să acționeze în situații de urgență.

Un plan al Consiliului de Administrație (CA) pentru anul școlar 2017-2018 este ca membrii acestui for – inclusiv reprezentanții consiliului local, care de regulă nu ajung la ședințe – să fie prezenți și implicați activ la toate ședințele de la școală. Până acum, acest lucru s-a reușit cu reprezentanții părinților – în semestrul al doilea al anului școlar 2016-2017, la fiecare ședință a CA a participat cel puțin un părinte. „Am reușit deocamdată cu părinții, își iau liber, vorbesc de dinainte, dar chiar vin. Noi vrem să facem școală pentru dumnealor, pentru copiii lor.” Părinții au dezbătut problemele școlii și au formulat doleanțe pentru copiii lor, care nu au rămas fără ecou.

În accepțiunea directoarei școlii, dacă sunt invitați din timp și știu ce așteptări are școala de la ei, toți membrii CA participă activ. Conștientă că schimbarea practicilor legate de modul în care funcționează CA nu va fi ușoară, grație experienței pozitive de colaborare cu CJ Tulcea, direcțiunea și-a întărit crezul că trebuie să comunici pentru a obține sprijin în identificarea unor soluții la problemele cu care se confruntă școala. „Trebuie să interacționăm cu comunitatea. Dacă nu ne ducem noi la ei sau nu-i chemăm la noi, cum să afle de problemele noastre?”, se întreabă directoarea.

II.2. Parteneriatul școlii cu agenți economici conduce la soluții

Școala Gimnazială Timișești

Dorința și deschiderea de a testa soluții de rezolvare a problemelor școlii este o trăsătură definitorie a colectivului de la Școala Gimnazială Timișești. O astfel de problemă serioasă cu care se confruntă este lipsa expertizei, a personalului pregătit în mod adecvat pentru lucrul cu copiii care întâmpină dificultăți mari în învățare. Mulți copii din această școală provin din familii pentru care principala sursă de venit o constituie alocația copiilor și cea complementară. În condițiile date, acești părinți se află deseori în imposibilitatea de a asigura chiar rechizitele necesare copiilor lor la școală. Sunt și copii ai căror părinți sunt plecați în străinătate, lăsați în grija bunicilor – fiecare cu povestea și problemele lor. Cu toate acestea, nu se poate acuza o lipsă de interes față de școală, rata abandonului școlar fiind 0 în ultimii ani. În cazul a doi copii care necesitau intervenție specializată, școala a găsit soluția cooperând cu bunicii și cu un psiholog din Târgu Neamț, care și-a oferit sprijinul gratuit. De

asemenea, școala a reușit să obțină, pentru anul școlar în curs, un profesor itinerant care vine la Timișești 4 zile pe săptămână pentru a-i ajuta pe copiii cu cele mai serioase dificultăți de învățare.

Școala din Timișești – cu un colectiv dedicat progresului, condus de Petru Meterciuc, un director gospodăresc care se bucură de colaborarea foarte strânsă cu autoritățile locale, cu primarul comunei – a beneficiat în ultimii ani de finalizarea unor proiecte de reabilitare, din fonduri locale și europene, asigurând confort la standarde foarte bune: centrală termică, dotări moderne, săli de clasă spațioase și igienizate, mobilier școlar confortabil, 41 de calculatoare conectate la internet, rețea wi-fi inclusiv în sălile de clasă. Colectivul este însă conștient că poate face mai multe pentru a sprijini învățarea tuturor copiilor. Astfel s-a inițiat colaborarea cu un agent economic local.

Motivat de nevoia de a avea forță de muncă bine educată și de năzuința ca, măcar peste 10 ani, să nu mai fie în sat căruțe care trag în fața cârciumei ziua în amiaza mare, Constantin Sărmășanu de la compania Ikosar, care în prezent angajează peste 70 de persoane din sat, a contactat-o pe învățătoarea Violeta Blaga mărturisindu-i intenția de-a sprijini școala. Propunerea antreprenorului a fost ca școala să înființeze o asociație a cadrelor didactice, spre care compania să direcționeze fonduri din impozitul pe profit disponibile pentru sprijinirea organizațiilor neguvernamentale. Ikosar dorește să ofere rechizite copiilor, să premieze copiii merituosi, să le asigure fonduri pentru excursii școlare etc. Reprezentantul agentului economic va monitoriza, împreună cu școala, în ce măsură sprijinul oferit școlii și copiilor conduce spre îmbunătățirea nivelului educației membrilor comunității.

Atât Constantin Sărmășanu, cât și copiii lui au învățat în această școală și, informându-se regulat despre școală, a fost martorul tuturor schimbărilor din ultimul timp. Nu e doar semn de recunoștință că o sprijină, ci și semn că a căpătat încredere în seriozitatea cadrelor didactice, a văzut neputința lor în contextul dat și lipsa fondurilor care ar răsplăti și ar putea motiva progresul copiilor. Finanțarea pe care o oferă școlii o privește ca pe o serioasă investiție în viitorul Timișeștiului.

În urma unui dialog deschis și profund pe tema ofertei primite, dialog în care echipa de conducere a școlii s-a angajat cu multă responsabilitate, s-a decis înființarea Asociației Profesorilor din comuna Timișești, organizație care în prezent se află în ultima etapă a procesului de înregistrare ca persoană juridică. Ea va beneficia de susținere financiară din partea antreprenorului. Decizia referitor la cheltuirea fondurilor se va lua ținând cont de nevoile cele mai stringente ale școlii și de doleanța finanțatorului: ca banii să fie folosiți pentru sprijinirea cât mai directă a învățării copiilor. Copiii cu părinți plecați din localitate au nevoie cu precădere de expertiza psihologului, mai aproape de școală, dar și părinții din sat au recunoscut că în multe privințe s-ar bucura de consiliere din partea unui specialist în gestionarea unor probleme pe care le întâmpină în comunicarea cu propriii copii. Foarte probabil, o acțiune în care Asociația va investi va fi angajarea unui psiholog care să deservească școala.

În lipsa psihologului, deocamdată școala apelează la preotul din sat, care cunoaște foarte bine situația fiecărei familii. „Nu căutăm îndotrinară tinerilor, ci mergem pe latura umană, lăsând loc de comunicare și deschidere a sufletelor, discutarea unor teme de apăsare morală și psihică”, a declarat învățătoarea Blaga Violeta, profund preocupată de dezvoltarea emoțională a copiilor din școală. „De asemenea, am deprins copiii cu tehnologia și, în fiecare zi, cu ajutorul Internetului, se văd cu părinții, fac teme împreună, își povestesc și repovestesc întâmplări de la școală. Părinții țin legătura cu noi tot prin Internet și ne sprijină în luarea unor decizii ce țin de progresul vizat în rezultatele școlare ale elevilor,” a adăugat învățătoarea.

Conducerea școlii intenționează să atragă și cei 2% din impozitul pe venit din partea localnicilor (părinți, profesori), direcționabili către ONG-uri. Directorul Meterciuc a mărturisit: „Eu vreau să mă lupt, să vedem ce-a ieși. Asta e de durată, dacă merge, poate aducem și alți agenți economici, că voi fi eu director, că va fi altul, asociația va merge. Cu asociația asta putem face proiecte și de la Consiliul Județean, vom scrie proiect și obține bani să facem activități culturale, sportive.” Acolo unde există dorință clară de angajare din partea mai multor actori, inclusiv din jurul școlii, pentru a rezolva probleme punctuale, precum și viziunea împărtășită a unui viitor mai bun pentru comunitate, șansele de progres cresc semnificativ.

II.3. Parteneriat pentru învățământul profesional dual

Colegiul Tehnic Energetic Cluj-Napoca

Viziunea Colegiului Tehnic Energetic este de a deveni un model al formării și calificării profesionale a elevilor la nivelul standardelor europene, asumându-și misiunea de a oferi o educație și formare de înaltă calitate în domeniul electric și energetic, sprijinind prin aceasta creșterea calității vieții și prosperitatea economică a municipiului Cluj-Napoca. Bine informat despre învățământul profesional dual implementat deja în alte școli – foarte puține, situate în principal în județele Brașov și Sibiu, preferate de companiile germane – precum și ca urmare a recentelor reglementări aduse domeniului învățământului dual de către Ministerul Educației, directoarea Octavia Oltean și directorul adjunct Cristian Dragoș și-au propus să testeze această abordare pentru a crește atractivitatea învățământului profesional-tehnic din domeniul de expertiză al școlii. Știau că acest lucru nu se poate face în absența unor parteneriate bine sudate cu cel puțin o parte a agenților economici de profil din comunitatea clujeană.

Dorința de a porni, începând cu anul școlar 2017-2018, clase de învățământ dual s-a exprimat pentru prima oară în contextul revizuirii planului de acțiune al școlii, în toamna anului 2016. Acest tip de învățământ este la început

de drum în România și, de aceea, decizia conducerii de a se angaja pe această rută de dezvoltare a fost marcată de cântărirea atentă a dificultăților de care era conștientă, dar pe care a știut că le va putea surmonta prin efortul comun al colectivului, susținut de dorința de a crește atractivitatea ofertei școlii și de a combate prejudecățile față de învățământul profesional. Colegiul – care în 2016 a celebrat 50 de ani de existență – are o experiență bogată în ceea ce privește parteneriatele cu agenții economici, încă de pe vremuri, mai mulți reprezentanți ai acestora fiind membri ai *Clubului Energetic Old Boys* care reunește foști elevi, profesori și colaboratori din domeniul electroenergetic. Cristian Dragoș precizează că și pe vremea învățământului profesional, 90% dintre elevii care mergeau la diverse firme pentru pregătirea profesională își găseau acolo un loc de muncă după încheierea școlii. Natura parteneriatului urma acum să primească o nouă valență, cu responsabilități altfel împărțite, într-un cu totul alt context al pieței forței de muncă și al percepțiilor părinților și elevilor față de învățământul profesional.

Învățământul profesional dual se caracterizează prin faptul că este organizat la inițiativa agenților economici potențiali angajatori și parteneri de practică ai școlii, în baza unui contract de parteneriat multipartit, precum și a unor contracte individuale de pregătire practică, cu scopul de a asigura oportunități sporite de formare profesională. Această pregătire revine, în esență, în răspunderea principală a agenților economici, care asigură elevilor practicanți și o bursă cel puțin la nivelul celei din fonduri publice (200 lei pe lună) și acoperă și alte cheltuieli pentru o formare de calitate a elevilor. Acest tip de învățământ presupune implicarea potențialilor angajatori în mecanismele decizionale la nivelul unității de învățământ partenere – inclusiv prin așteptările pe care le formulează față de pregătirea teoretică a elevilor practicanți pe care îi formează.

Motivația agenților economici nu este o surpriză: ei sunt încurajați să se implice în învățământul dual de faptul că „acești copii vor cunoaște colectivul, se vor integra în colectiv” și de „speranța că vor și rămâne acolo”. (Contractul cu elevii nu implică obligativitatea ca ei să se angajeze la acel agent economic care-i oferă pregătirea practică.) Cunoscând capacitatea agenților economici – parteneri consacrați de realizare a pregătirii practice, dar și nevoia lor foarte mare de forță de muncă bine pregătită, bazându-se pe experiența din trecut a derulării practicii profesionale și știind că această pregătire este deosebit de importantă pentru accesarea pieței muncii, directorii Colegiului Tehnic Energetic au decis să fie proactivi și – mai ales în condițiile intervalului foarte scurt de timp disponibil pentru primirea manifestărilor de intenție de la firme – să contacteze ei agenții economici locali pentru a le oferi sprijin în demersul de pregătire a documentației pe care aceștia o aveau de înaintat la departamentul de resort al Ministerul Educației. Au avut loc mai multe rânduri de întâlniri cu reprezentanții firmelor interesate, pentru negocierea numărului de elevi la care se pot angaja în anul școlar 2017-2018, dar și pentru a lua în calcul, pe termen mai depărtat, numărul de elevi pe care și-ar dori să îi pregătească începând din 2018-2019. Speranța conducerii colegiului este că, în timp, operatorii economici vor aduce în școală utilaje și echipamente și, de asemenea, că se vor implica și în regândirea conținuturilor pregătirii teoretice a elevilor, astfel încât acestea să se plieze mai bine pe așteptările actuale de pe piața muncii.

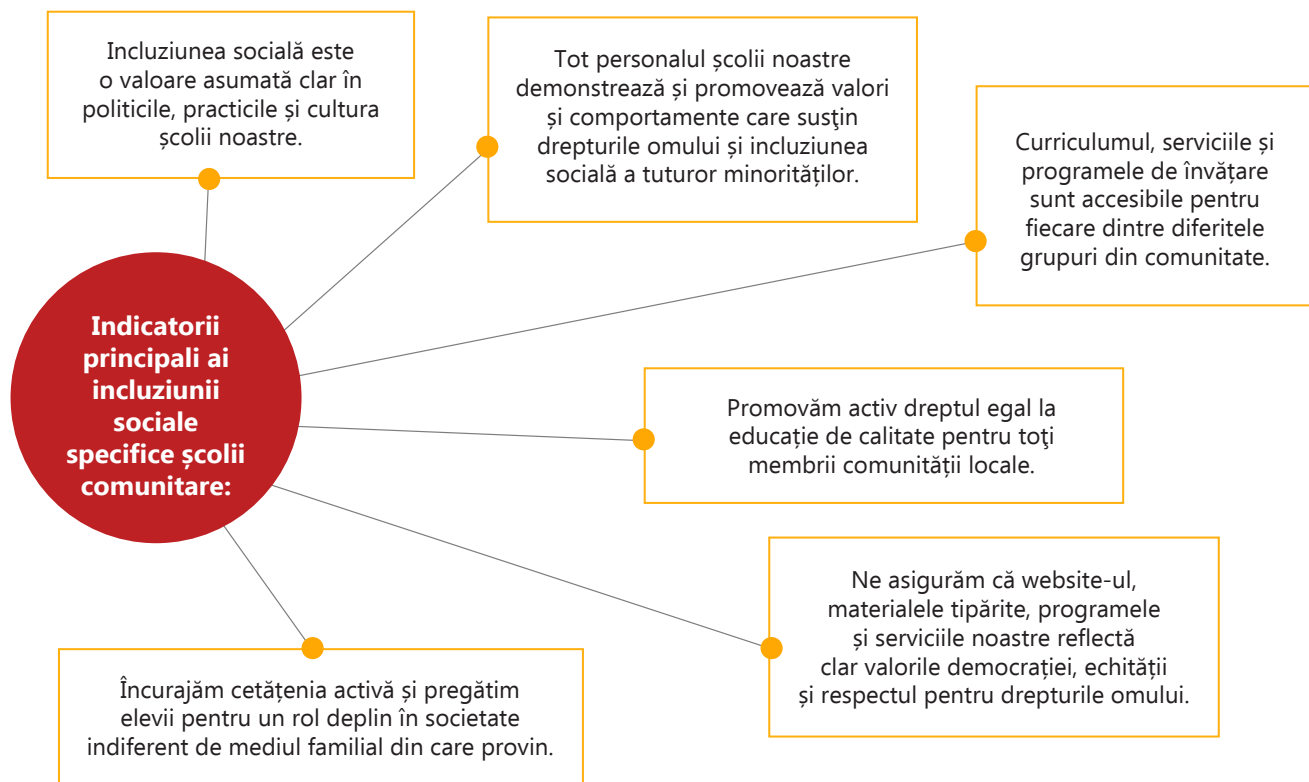

III. Incluziune socială

O școală comunitară creează condiții și oportunități pentru ca toate persoanele să învețe, indiferent de gen, religie, etnie, clasă socială, nivel de venit, abilități fizice sau orientare sexuală. Școlile comunitare de regulă chestionează stereotipurile, prejudecățile despre oameni și se asigură că fiecare segment al comunității are acces la învățare și la servicii de sprijin. Școala comunitară se bazează pe principiul drepturilor omului. Astfel, școala contribuie la coeziunea comunității, ajutând părțile conflictuale să învețe unele despre altele și să coexiste în armonie. A face altfel ar însemna să limităm capacitatea comunității, a unui grup de indivizi, să își realizeze întreg potențialul. Este esențial să creăm medii de învățare favorabile în sala de clasă și în afara ei, pentru ca fiecare să se simtă în siguranță și respectat.

III.1. Școala de cartier e pentru toți

Școala Gimnazială „Ionel Teodoreanu” Iași

„Noi ne-am definit, în strategia noastră de dezvoltare, ca școală pentru toți. (...) O școală deschisă pentru toți și pentru toate experiențele și pentru toate încercările, pentru toate întrebările și răspunsurile, pentru tot ceea ce înseamnă relația școală – comunitate”, spune Silvana Loghin, director al Școlii Gimnaziale „Ionel Teodoreanu”, din cartierul Tătărași al Iașului, școala „dintre trandafiri”, cum i se spune de către localnici.

La această școală vin în principal copiii din cartierul care cuprinde mai multe locuințe sociale, astfel încât și numărul cazurilor de copii proveniți din medii vulnerabile, inclusiv din familii rome, este ridicat. Mulți dintre rezidenții adulți ai cartierului sunt șomeri, ceea ce se reflectă și în numărul mare de cazuri sociale și care atrag după sine dificultăți mari pentru familii și pentru elevi, precum și responsabilitate sporită pentru școală. Șomajul a determinat plecarea în străinătate a multor părinți, cu consecințe în ceea ce privește dezvoltarea emoțională a elevilor și rezultatele școlare.

Valorile și principiile asumate de întreg personalul școlii sunt dreptatea și echitatea, profesionalismul, onestitatea și corectitudinea intelectuală, transparența, responsabilitatea, respectul și toleranța. Încă din anul 2000, această școală face parte din Programul de Integrare Școlară a Copiilor cu Cerințe Educative Speciale, coordonat de Inspectoratul Școlar Județean Iași. Astfel, și-a dezvoltat o serie de dominante ale activității de integrare, devenind o școală incluzivă – o școală pentru toți, străduindu-se să ofere tuturor elevilor posibilitatea de a învăța în funcție de ritmul, capacitățile și nevoile proprii și să se exprime conform trăsăturilor individuale de personalitate. Școala își propune responsabilizarea elevilor, pregătirea lor pentru adaptare și afirmare. Dorește să-și deschidă porțile pentru toți copiii, să le ofere șansa să învețe în funcție de interesele, aptitudinile, necesitățile proprii, să formeze personalități tolerante, echilibrate, dezvoltate armonios. Colectivul de cadre didactice acordă importanță sporită nevoii fiecărui elev de a se simți competent în a deține și utiliza informația, deschis spre schimbare și spre învățare.

Întrebată cum se compară termenul de școală comunitară cu cel de școală incluzivă, o profesoară a declarat: „Eu zic că cel de școală comunitară îl include pe cel de școală incluzivă, pentru că eu, ca școală comunitară, trebuie să mă preocup de toți ai mei, inclusiv cei care sunt buni și care vor să facă performanță și vor să exceleze”. Incluziunea socială este o trăsătură a școlii comunitare și grija pentru a satisface nevoile de învățare ale tuturor necesită efort semnificativ din partea școlii. „Trebuie să facem progres și progres înseamnă greu.

Se vede greu progresul la cei cu nevoi speciale, iar cei care nu au nevoie de niciun sprijin, vor și ei progres, dar progres la nivelul lor și atunci noi trebuie să fim foarte, foarte adaptați acestor nevoi”, admite un alt cadru didactic de la această școală.

Școala are o bună colaborare cu părinții, implicând-i activ în diverse activități, dar și în elaborarea bugetului de venituri și cheltuieli al școlii, precum și în evaluarea pertinentă a actului didactic. Conducerea școlii și asociația părinților au întâlniri periodice, iar cadrele didactice și reprezentanții părinților participă activ la ședințele Consiliului de administrație. Un exemplu de activitate cu implicarea părinților sunt lectoratele, care ocazional se desfășoară inclusiv cu participarea elevilor. Aceste întâlniri sunt ocazii veritabile de învățare, momente de „aha”, atât pentru adulți, cât și pentru copii. Una dintre profesoarele care organizează astfel de lectorate relatează: „(...) în momentul când s-au întâlnit (copiii și părinții) au avut de dezbătut aceeași poveste, faptul că nu reușim să ne înfrânăm pornirile, că nu reușim să avem un limbaj adecvat, deci am plecat de la ceea ce se întâmplă (...). În momentul în care s-a încheiat întâlnirea, părinții atât au spus: Acum am realizat de ce al meu țipa la mine. Că de fapt era părintele care tot timpul țipa la copil.”

Pentru a-i apropia și pe acei părinți care sunt mai dificil de abordat de către școală direct, profesorii colaborează îndeaproape cu câțiva, 3-4 părinți în medie în fiecare clasă, cu care comunică mai frecvent și la care apelează pentru ajutor astfel ca mesajele școlii să ajungă la toți părinții. „Am pe cine să aduc alături de mine ca să mă ajute să-i aducem și pe ceilalți părinți,” a declarat profesoara, adăugând că – locuind în același cartier – părinții se cunosc, știu despre problemele specifice cu care se confruntă unii-alții, sunt vecini și comunică frecvent între ei.

„Elevii acestei școli își doresc să fie valorizați, să participe în diverse proiecte educaționale, să se afirme, să socializeze, să colaboreze, să descopere, să experimenteze. Își doresc să schimbe lucruri pe care adulții din preajma lor câteodată nu le văd ca fiind depășite, neproductive”, spune un membru al echipei de lucru din școală. „Implicarea elevilor în gestionarea unui sistem de sonorizare al școlii este o modalitate eficientă de a forma lideri, cetățeni activi, persoane responsabile și bine pregătite, încrezătoare în propriul potențial”, a argumentat echipa alegerea de a capta și dezvolta pe mai departe creativitatea, abilitățile de a lucra în echipă și responsabilitatea elevilor prin operarea unei stații radio proprii a școlii.

Cadrele didactice și-au propus să aplice învățarea prin serviciu în folosul comunității pentru a rezolva o problemă cu care se confruntă școala – absenteismul. Primii pași în acest sens au fost făcuți prin intermediul proiectelor realizate de tinerii din clubul IMPACT din școală. Așteptarea cadrelor didactice este ca această abordare a învățării prin activități extracurriculare – foarte potrivită pentru completarea eforturilor de a sprijini învățare la clasă și în deplină armonie cu incluziunea tuturor – să contribuie în același timp și la promovarea valorilor civice, a cetățeniei active, a voluntariatului, a implicării în viața cartierului pentru a face ca școala să devină un loc mai atractiv și o instituție al cărei rost e mai bine înțeles de către toți.

III.2. Școală mică, eforturi mari

Școala Gimnazială nr. 7 Bistrița

Incluziunea socială necesită resurse multiple, iar pentru a atrage resursele necesare, este nevoie de lideri dedicați trup și suflet cauzei școlii, de un colectiv neobosit de cadre didactice, de parteneriate multiple, în primul rând cu părinții, de o orchestrare a tuturor factorilor interesați care, prin tot ceea ce fac, urmăresc să transforme școala, zi de zi și pas cu pas, într-un loc mai atractiv, mai prietenos, mai sigur pentru toți copiii din comunitate. Așa este Școala nr. 7 din cartierul Vișoara al municipiului Bistrița, care cuprinde ca structură și școala din localitatea Sărata.

„Specificul școlii noastre este dat de populația multietnică: română, romă, maghiară”, scriu reprezentanții Consiliul de Administrație în scrisoarea prin care solicitau includerea în rețeaua școlilor comunitare. În urma construirii cartierului social în Vișoara au fost date în folosință opt blocuri cu locuințe sociale, majoritatea fiind ocupate de persoane cu probleme de integrare socială. Populația școlară a crescut, elevii nou-veniți provenind din familii unde părinții sunt majoritatea șomeri, care se confruntă cu lipsuri materiale, aspecte care pot avea drept consecință întârzieri în dezvoltarea limbajului copiilor și, în general, un nivel modest de pregătire pentru școală.

Parteneriatele pe care școala le-a stabilit vizează incluziunea socială și egalitatea de șanse. În parteneriat cu Primăria Municipiului Bistrița, școala a implementat proiectul „Învăță împreună cu mine”, finanțat prin apelul *Sinergii pentru viitor - copiii în situații de risc*, din cadrul Programului „Copii și tineri aflați în situații de risc și inițiative locale și regionale pentru reducerea inegalităților naționale și pentru promovarea incluziunii sociale”, program derulat în cadrul Mecanismului Financiar al Spațiului Economic European (SEE), 2009-2014. În cadrul proiectului, au început să opereze programele școlare complementare Școală după școală și Grădinița Estivală pentru un număr de 174 de elevi, programe susținute și după încheierea finanțării. Totodată, au fost dezvoltate rețele de dialog social între școală-părinți-comunitate, în vederea combaterii discriminării grupurilor sociale vulnerabile.

Este remarcabilă atitudinea proactivă a acestei școli, felul în care toate resursele disponibile sunt exploatate în favoarea incluziunii și succesului școlar al tuturor elevilor. Directoarea Clarița Rus, desemnată în 2016 de către Inspectoratul Școlar Județean Bistrița-Năsăud profesorul anului, la categoria director, își folosește toate atuurile și își asumă riscuri pentru copii. De exemplu, pentru a se asigura că în clădirea școlii din Sărata se instalează toaletele pe când se întorc elevii în septembrie, chiar dacă nu era sigură că are fondurile cu care să achite lucrările, a obținut de la firmele din comunitate acest serviciu, iar gândul la bucuria pe care o vor avea copiii la vederea noilor grupuri sociale i-au alinat grijile legate de sursa de finanțare. Directoarea are alături un colectiv care o susține cu multă încredere, o încurajează să continue pe drumul pe care a pornit, fie că e vorba despre pregătirea pentru concursul

de director, fie că e vorba despre organizat consultări cu diverșii parteneri, mobilizat părinții, profesorii, copiii etc.

Scoala se bucură și de un Consiliu de Administrație funcțional și preocupat de starea de bine a copiilor. De exemplu, la începutul anului școlar 2016-2017, la cerere, reprezentant din partea Consiliului Local Bistrița a fost desemnată și o fostă profesoară a școlii. Locuind aproape de școală și finalizându-și studiile în psihologie, aceasta și-a manifestat dorința de a ajuta școala, știind că elevii de la Vișoara nu au psiholog permanent. „Vin, nu numai pentru tine, ci și pentru comunitate (...), că suntem aici, suntem comunitate”, i-a spus ea directoarei.

Directoarea a relatat că pe lângă consilierea copiilor, psihologul membru al Consiliului de Administrație a sprijinit și cadrele didactice: „Cadrele didactice sunt un pic mai severe cu educația copiilor, nu lasă așa, pârghii, știți și ea zicea – *Păi, doamnelor (... deci și pe noi ne-a consiliat, și noi avem nevoie de consiliere și nu ne este rușine să spunem), dar astea sunt probleme? Astea nu-s probleme grave.* Deci dânsa a avut o altă vedere a problemelor.” De multe ori, ceea ce cadrele didactice percep ca fiind probleme în comportamentul elevilor, lucruri pe care s-au obișnuit să le catalogheze drept probleme – lipsa caietelor, a instrumentelor de scris, teme nefăcute, limbaj nerespectuos –, odată înțelese din perspectiva mediului în care trăiesc copiii încetează să fie probleme „serioase” și devin – de fapt – obiectul unei preocupări mult mai profunde și constructive, aceea de a-i ajuta pe copii să iasă din cercul vicios al sărăciei.

Doamna psiholog continuă să fie în Consiliul de Administrație al școlii și în sprijinul elevilor, „Dânsa făcea consiliere, și a părinților, și a elevilor. Și acum, chiar la început de an școlar, m-a rugat să fac o listă – care avem copii cu probleme și știm noi, și cu părinții lor, că ea vine, când zicem noi. Mi-a spus așa, *vin și vă ajut pentru că numai prin consiliere psihologică rezolvăm problema*”. O mamă cu două fete, una la grădiniță, una la școală, mărturisește cu bucurie cât de folositoare i-au fost întâlnirile cu psihologul. „E ceva benefic, și pentru mine, și pentru copii. Și pentru școală, în general. Copilul care participă la lucrurile astea se dezvoltă altfel”.

„Copiii socializează altfel, se adaptează, învață despre grupuri despre care noi poate mai uităm să le spunem”, mărturisesc și ceilalți părinți, legat de proiectele de incluziune socială. Proiectele școlii, la care sunt invitați să participe alături de copiii lor, le-au prins și lor bine: „În momentul când școala îmi cere mie ca părinte să particip, mă simt altfel, am așa o senzație de bine... de bine. Și mă simt un pic... deosebită. Cu doamnele ne cunoaștem, și cu părinții. Au altă perspectivă, poate, află idei și pun și eu în aplicare, la rândul meu. Creștem și noi împreună cu *copiii*. Și la ședință, discutăm, uite, chiar poate copilul meu are probleme. Dacă trei-patru persoane îmi spun același lucru... Am vrea să dăm mai departe și la alți părinți, e foarte greu, dar noi încercăm. (...) În primul rând, trebuie să facem școală cu părinții și apoi cu copiii”.

Incluziunea socială este un proces anevoios, consumator de resurse de toate felurile, dar care este absolut necesar pentru dezvoltarea comunității din cartierul Vișoara, unde această școală mică reușește să coaguleze energii multe pentru a traduce în realitate educația bună, care – conform devizei școlii – este izvorul întregului bine din lume.

O școală comunitară este o resursă centrală în comunitatea sa și oferă o gamă de servicii. Acestea sunt oferite pe baza nevoilor specifice identificate, însă de regulă includ: sprijin pentru familii, oportunități de învățare pentru adulți și organizații din comunitate, servicii de ocrotire a sănătății și de asistență socială. Școlile care oferă sau facilitează accesul la astfel de servicii, furnizate de către alte instituții sau organizații, sprijină familiile pentru a oferi condiții cât mai bune, din toate perspectivele, pentru învățare. Școala însăși s-ar putea să nu ofere toate aceste servicii, dar ea încurajează alte instituții sau organizații să le furnizeze, în incinta școlii sau în alt loc din comunitate. Școala sprijină activ și promovează accesarea acestor servicii. Personalul școlii consultă familiile și utilizează datele socio-economice pe care le are la dispoziție pentru a sprijini prioritizarea furnizării acestor servicii.

IV.1. Ludotecă pentru tot orașul

Școala Gimnazială „Geo Bogza” Bălan

În urma autoanalizei pe care Școala Gimnazială „Geo Bogza” din Bălan a realizat-o cu implicarea cadrelor didactice, a elevilor, a părinților, a reprezentanților comunității (preot, polițiști, funcționari publici, reprezentanți ai ONG-urilor), s-a constatat că – deși școala oferă deja numeroase servicii pentru diferite grupuri de beneficiari – acest lucru nu este conștientizat ca atare nici de către colectivul școlii, nici de către membrii comunității. „Școala oferea și până acum (...) servicii pentru comunitate, dar nu foarte bine mediatizate și am realizat că oferta ar putea fi mult mai mare decât ceea ce ofeream, mult mai mare. Și oferta de servicii creează legături între tot ceea ce înseamnă comunitatea, mai puternice, mai solide”, punctează o profesoară.

Directoarea școlii, Liliana Tîrnăucă, mărturisește: „Făceam și până acum foarte multe lucruri, dar nu cred că am conștientizat nici noi foarte tare și cu atât mai puțin comunitatea, că ceea ce facem sunt servicii pentru comunitate. Lucrurile erau luate ca atare. (...) Erau părinți care spuneau: *profesorul trebuie să facă consultații*. Nu, el trebuie să înțeleagă că dacă eu fac consultații gratuite la școală, după programul meu, asta este un serviciu pe care eu îl ofer copilului lui și implicit familiei. Și ... faptul că nu știu câte dintre colege se duc o dată pe săptămână cu copiii lor la înot la Miercurea Ciuc și-i supraveghează, este un serviciu, pentru că ele nu sunt plătite pentru asta, sunt în timpul lor liber și e un serviciu pe care eu, ca școală, ți-l ofer și trebuie să conștientizezi și tu.”

Preotul din oraș, care a participat la întâlnirea de consultare, și-a exprimat aprecierea față de activitățile extracurriculare pe care le oferă școala: „Se desfășoară multe activități și toate sunt frumoase, educative, ziditoare, zicem noi. Și-s frumoase pentru că vin ca o completare, după cursurile școlare, după ce se desfășoară activitățile zilnice și cu atât mai mult pentru că nu se schimbă mediul. Rămân tot în familia mică de acasă și familia mare de la școală. Comunitatea, clasa, ei sunt obișnuiți, e un mediu familiar și învățător, educator, profesor și așa mai departe... și e foarte benefic pentru că activitatea se desfășoară în același cadru și îi ajută pe copii la dezvoltarea personală.”

Pentru a veni în întâmpinarea nevoilor de dezvoltare a comunității locale, s-a decis diversificarea serviciilor oferite prin înființarea unei ludoteci în clădirea școlii. „Am pornit de la acele statistici pe care le-am realizat în funcție de ceea ce are nevoie populația și ce putem noi oferi ca școală, dar probabil și în colaborare cu anumite instituții. Deci așa am pornit, cercetând totuși necesitățile”, explică o profesoară.

Ludoteca a fost inaugurată în 5 octombrie 2017, în urma unei formări oferite de facilitatoarea Alina Mustață pentru cadrele didactice din școală despre ce activități și – mai ales – ce jocuri pot organiza în ludotecă și ce valențe educaționale pot avea aceste jocuri. Spațiul este accesibil tuturor vârstelor, tuturor categoriilor de persoane din comunitate. „Cred că (...) se simțea pe undeva nevoia diversificării ofertei de servicii (...) către comunitate și, ca să consolidăm aceste relații, am încercat să căutăm parteneri noi care să ne sprijine în ceea ce ne-am propus, de exemplu, cum este ludoteca. Serviciile pe care le oferă ludoteca se adresează tuturor oamenilor, de la cel mai mic (...) până la cel mai mare. Să nu ne limităm doar la colectivul școlii, la cei implicați direct, adică părinți, elevi, cadre didactice. Hai să oferim ceva și celorlalți ... și vârstnicilor, și femeilor, și bărbaților, și tinerilor. Ne-am căutat parteneri, am încheiat contracte de parteneriat cu aceștia, care să ne sprijine în derularea activităților. „Sufletul Hășmașului”, de exemplu, parteneriate cu asociația nou înființată, Asociația Părinților din școală, (...) Primăria, poliția, biserica. Ca să ne sprijine în activitățile noastre. Răspunsurile au fost pozitive, au fost de acord cu condițiile noastre”, spune altă profesoară.

Faptul că această diversificare a ofertei de servicii a școlii este binevenită și că se bazează pe o consultare a comunității este evidențiată de bunicul unui elev astfel: „Atunci când este o comunicare din partea școlii și adresată prin noi și prin copiii noștri sau prin altcineva, suntem mai la curent cu ideile și cu cererile, cu solicitările care vin din partea școlii. Prin noi se pot transmite, normal, mai departe către alții, și alți binevoitori care sunt de acord cu aceste programe care nu sunt venite să strice, sunt binevenite ... să încurajeze și să facem din ceva bun, mai bun”.

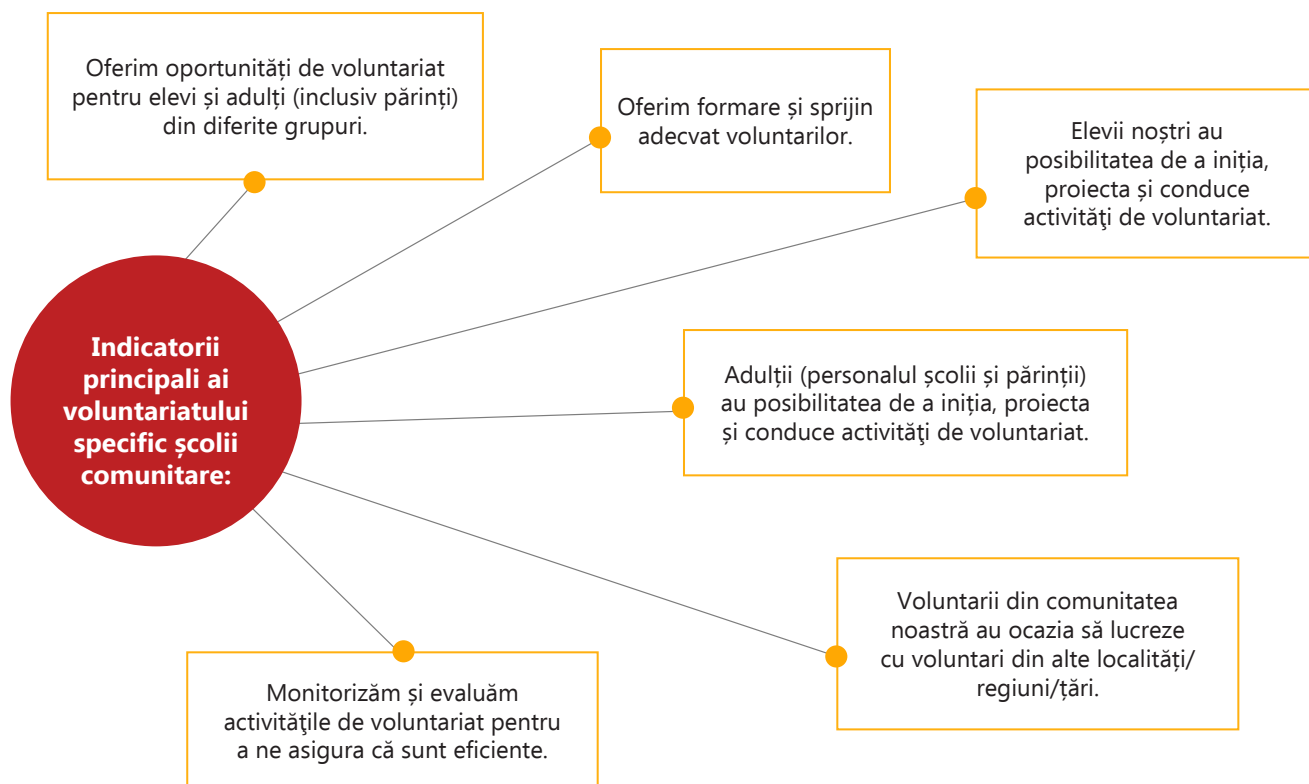
Despre înțelegerea relației dintre școală și comunitate și responsabilitatea comună pentru educarea tinerei generații vorbește și directoarea: „După mulți ani am înțeles un lucru foarte, foarte important: că nu suntem noi și ei. (...) Până acuma (...) pur și simplu nu l-am înțeles în complexitatea și-n ansamblul lui. Nu suntem noi și Primăria, nu suntem noi și Consiliul Local cu care aveam conflicte foarte des și acuma suntem într-o relație foarte bună, nu suntem noi și poliția, noi și... ci suntem toți membri ai comunității și dacă tu, ca și comunitate, nu înțelegi că eu, ca școală, am nevoie de tine, dar și tu ai de mine, că eu astăzi sunt profesorul copilului ăsta, dar mâine nu e doar în responsabilitatea mea. Că ziceam: *Știi ce? Noi ne chinuim cu ei și o să treacă opt clase și după aceea nu aveți decât să suportați consecințele.* Dar nu e așa, că și eu voi fi vecină în continuare cu acel fost elev al meu (...). Suntem la fel de responsabili pentru ceea ce formăm, în aceeași măsură”.

De aceea, noua ludotecă din incinta școlii s-a deschis pentru toți cetățenii micului oraș de la poalele Hășmașului, pentru a-i atrage pe toți să petreacă timp de calitate împreună și – inevitabil – să învețe unii de la alții.

Elevii sunt încurajați să participe activ la viața comunității. Aceasta îi ajută să pună în aplicare, în viața de zi cu zi, cele învățate la școală. De asemenea, le dezvoltă simțul apartenenței la comunitate și abilitățile civice, încrederea și stima de sine. Construirea unor relații cu adulții din comunitate, alții decât profesorii sau părinții, este un element important al dezvoltării elevilor. O școală comunitară încurajează, de asemenea, părinții și membrii comunității să fie voluntari și le oferă sprijin și pregătire în acest sens.

V.1. Elevii – promotori ai școlii

Colegiul Tehnic „George Barițiu” Baia Mare

În ultima vreme, probabil că și sub influența apariției Legii Voluntariatului în 2014, a fi voluntar a devenit un lucru de interes în rândul elevilor, mai ales la nivel liceal, dar și în rândul populației, în ansamblu. Colegiul Tehnic „George Barițiu” din Baia Mare are însă un palmares bogat și un istoric lung de promovare a voluntariatului, spune profesoara Silvia Gurzun, iar odată cu dezvoltarea mai strategică a acestei instituții ca școală comunitară, încurajarea voluntariatului mai ales la nivelul Consiliului Elevilor a devenit un punct central al demersurilor școlii și a căpătat o nouă valență: voluntariatul pentru a face școala cât mai bine cunoscută în comunitate. „O viziune a mea este ca acest consiliu al elevilor să fie un organism independent și care să demareze la nivelul școlii proiecte”, mărturisește directorul școlii, Vasile Pop, detaliindu-și viziunea astfel: „un grup de elevi care să participe la acțiunile de voluntariat, acțiunile de promovare a școlii; (...) acel nucleu de elevi (...) în fiecare an să fie reîmprospătat. Pleacă cei de-a 12-a, vin cei de-a 9-a. (...) Îmi doresc o latură de voluntariat extrem de puternică în școală. Elevi, în primul rând, dar și alții.”

Seminariile de formare au fost susținute voluntar de reprezentanții unei organizații neguvernamentale din oraș, ceea ce a adăugat un plus de credibilitate în fața elevilor. De mai multă vreme, școala colaborează cu trei asociații de voluntari, care implică în activitățile lor în jur de 40 de liceeni de la acest colegiu. „Sunt acțiuni de voluntariat pe care le inițiază și în parteneriat cu noi, dar și în parteneriat cu alte organizații de la nivelul orașului și nu numai ... și cred că este un lucru bun”, spun membrii echipei de lucru de la „Barițiu”.

Tipurile de acțiuni de voluntariat în care s-au implicat elevii sunt foarte diverse: numeroase acțiuni de ecologizare, campanii de conștientizare a unor aspecte de trai sănătos, acțiuni de prevenire a consumului de droguri, a violenței și altele. Începând din 2017, de când Colegiul Tehnic „George Barițiu” și-a propus să dezvolte mai strategic o cultură a responsabilității împărtășite în comunitate, acțiunile de voluntariat sunt direcționate mai clar în beneficiul direct al școlii. Astfel, voluntarii liceului s-au organizat într-o caravană pe care au numit-o „Tineri Conectați la Comunitate”, care s-a deplasat în zece școli gimnaziale din mediul rural și urban mic din județul Maramureș pentru a-și promova colegiul, avantajele învățământului tehnic și conceptul de școală comunitară. În aceste școli, liceenii voluntari au condus activități interactive și au realizat prezentări pentru grupuri de cadre didactice și elevi, în urma cărora participanții au înțeles care sunt atracțiile statutului de elev la „Barițiu” și de ce este avantajos să îți treci această școală cât mai sus pe lista de opțiuni la alegerea liceului: multe proiecte interesante, naționale și internaționale, în care „călătorești, mai vezi lumea”; multe activități extracurriculare - „în fiecare zi ne întrebă - *cine vrea să participe la o activitate sau alta*”, „sunt foarte multe ocazii de a te implica, foarte

multe”, ocazii de a învăța într-un mod atractiv - „nu faci numai teorie, faci practică”. Acestea sunt elementele de atracție puse în prim-plan de elevii colegiului.

De asemenea, bariștiții au promovat ei înșiși conceptul de școală comunitară în rândul liceenilor din județul Maramureș, în cadrul unei conferințe organizate cu ocazia zilei de 9 Mai de către unul din partenerii de bază ai Colegiului – Centrul Europe Direct Maramureș. „Am avut 15 minute să prezentăm proiectul și am făcut așa încât să implicăm și pe cei din sală, ca să înțeleagă standardele (școlii comunitare, n.ed.), am dat premii, am făcut așa încât să nu fie monoton, am făcut (...) și cu publicul, le-am spus, *haideți în față*, ne-au pus întrebări, le-am stârnit interesul”, relatează elevii lideri ai voluntarilor. Este interesant de remarcat în acest demers propus de voluntari că acei elevi care sunt încurajați la școală să interacționeze, să se implice activ în învățare vor ști, la rândul lor, cum să procedeze pentru a antrena pe alții.

Ținta demersurilor liceenilor, în ceea ce privește responsabilizarea colegilor lor, este să atragă alți 50 de bariștiți în acțiuni de voluntariat, iar liceul își dorește două proiecte comunitare dezvoltate și implementate în cursul anului 2017 de către elevii și profesorii voluntari ai școlii. Toate aceste acțiuni au șanse de izbândă atunci când conducerea școlii manifestă nu doar o atitudine favorabilă, permisivă față de astfel de acțiuni, ci și promovează activ voluntariatul. „Îmi doresc această echipă de voluntari ai școlii care să fie implicați în proiecte, în acțiuni ale școlii, să inițieze ei acțiuni, să identifice la nivelul comunității valori, caractere și așa mai departe. (...) Cât se poate. Și poate din 40 de profesori, 10 vor înțelege cât este de important să te rupi un pic de tradițional, să transferi valorile din formal în nonformal și invers. Asta ne propunem, asta gândesc eu. Mă gândesc că efectele se vor vedea și peste ani, în momentul în care o să dezvoltăm acest parteneriat și pe latura implicării părinților”, spune directorul.

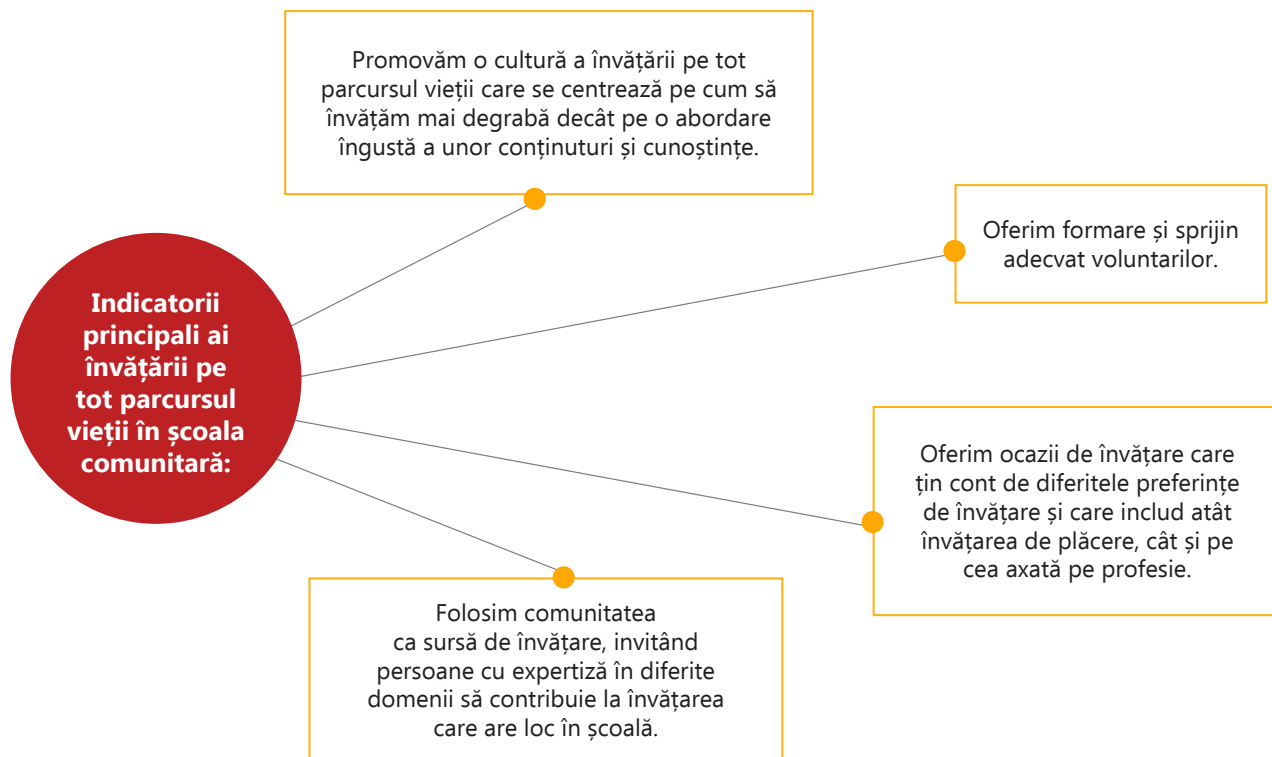
Colectivul de cadre didactice de la Colegiul Tehnic „George Barițiu” este conștient că „școala comunitară (...) presupune să dezvoltăm copiilor simțul civic, care e foarte important, care dincolo de a învăța să se comporte în societate, îi ajută și să se responsabilizeze, să fie conștienți de acțiunile pe care le fac, să-și asume...”. Profesorii înțeleg avantajele voluntariatului în contextul școlii comunitare și pentru sprijinirea învățării, în general. În accepțiunea lor, școala comunitară înseamnă și „a le oferi elevilor diferite contexte de învățare - și nu mă refer doar la a învăța în școală și poate nici doar activitățile astea nonformale. Ei trebuie să știe că, din orice experiență, ei pot învăța ceva, despre ei, despre alții sau despre alte lucruri. Pentru că-i foarte important să le oferim și altceva decât pur teoria de la clasă și cam atât. Nu este suficient ca să facă față provocărilor lumii exterioare, societății în care trăim; ei trebuie să dobândească și altfel de abilități, competențe”, explică o profesoară.

VI. Învățare pe tot parcursul vieții

Învățarea pe parcursul întregii vieți este esențială pentru ca oamenii să poată face față lumii contemporane, care se află în schimbare rapidă. Este important pentru elevi să vadă că învățarea este o activitate perpetuă și că școala este un spațiu care favorizează și sprijină această activitate. Este, de asemenea, important ca adulții să fie modele de rol pentru copii astfel încât aceștia să înțeleagă că învățarea este pe de o parte necesară pentru muncă, dar și că ea este o plăcere, o activitate împlinitoare pentru om. Învățarea ar trebui să promoveze valorile incluziunii, ale democrației și drepturilor omului, să încurajeze dezvoltarea sustenabilă și respectul pentru diversitate. Atât adulții, cât și elevii ar trebui să aibă ocazia să contribuie, prin învățarea și munca lor, la soluționarea problemelor locale.

VI.1. Învățăm limba engleză, cu mic, cu mare

Școala Gimnazială Mintiu Gherlii

Vacanța de vară din 2017 a fost una aparte în istoria Școlii Gimnaziale din Mintiu Gherlii. Nu doar pentru că școala a fost deschisă pentru copii și elevi din ciclul primar și gimnazial, dornici să participe la diversele ateliere organizate în nou inauguratul spațiu dedicat învățării *altfel* decât la lecțiile obișnuite, dar și pentru că au venit și părinții elevilor, care – alături de copiii lor – au învățat și ei limba engleză.

În urma promovării proiectului școlii, nu doar la ședințele cu părinții, dar și la Primărie, la Consiliul Local și prin diferitele întâlniri în comunitate, inclusiv la biserică, sătenii au aflat despre acțiunile care urmau să se deruleze în cadrul școlii de vară: ateliere de creație, de științe, de limbi străine, de tradiții și obiceiuri, o ofertă diversificată care să răspundă cât mai multor interese.

Localnicii care călătoriseră în străinătate, la muncă sau în vacanță, mai ales cu avionul, trecând prin aeroporturi semnalizate cu mesaje în limba engleză, au constatat că e foarte neplăcut să nu știi nicio boabă în limba engleză, care ți-e de mare folos peste tot. Șapte părinți – șase mămici și un tătic – conștienți că e foarte util să știi câteva cuvinte și expresii de bază, uzuale într-o limbă de circulație globală, au decis să participe, alături de copiii lor și alți copii din școală – în total vreo 20 – la cursurile de limba engleză.

Profesoara de limba engleză Mihaela Luncean împreună cu un învățător de la școală au fost profesorii grupului mixt de copii de diferite vârste și de adulți. Cursanții au învățat să salute, să se prezinte, să poarte dialoguri scurte, ca pe stradă, să numere, să denumească diverse obiecte uzuale, culorile și așa mai departe. Au învățat să și scrie cuvinte foarte frecvent folosite, dar și să conjuge verbul „a fi”. Profesoara a recunoscut că vârstele diferite – și nivelurile de competență lingvistică diferite – au reprezentat o provocare pentru conducătorii activităților, dar cu toate acestea fiecare cursant a avansat față de nivelul de pornire.

Pentru copii a fost foarte motivant să își vadă părinții învățând alături de ei la școală, să se ia la întrecere cu ei, să le corecteze pronunția, să le șoptească un cuvânt pe care nu l-au reținut. Și acei copii care nu aveau părinți prezenți la atelier au reținut mesajul că se poate învăța la orice vârstă, că nu le știi pe toate doar pentru că ești adult și că niciodată nu e târziu să începi să înveți chiar și o limbă străină.

Așteptarea celor de la școală este ca motivația elevilor pentru învățarea limbilor străine să crească în cursul anului școlar, mai ales că și adulții vor continua să învețe sub îndrumarea profesoarei Luncean, care de această dată intenționează să ajusteze conținuturile cursului, dar și materialele suport de curs, la necesitățile și interesele

specifice adulților. De asemenea, s-a gândit să implice adulți care au călătorit și muncit în țări vorbitoare de limba engleză care să devină parteneri de conversație pentru începători. Iarna – când agricultura nu solicită localnicii în măsură atât de mare ca vara – probabil că se va dovedi un sezon chiar mai bun pentru ca oamenii din sat să își dezvolte un obicei din a merge la școală ca să învețe limba engleză.

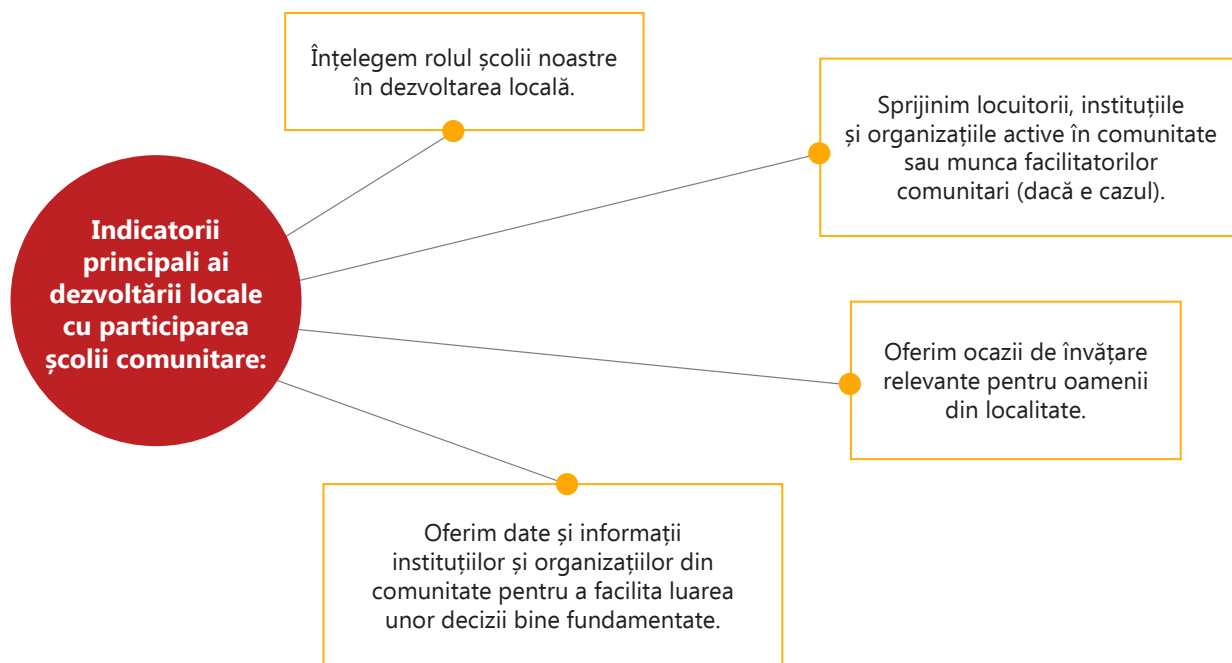
VII. Dezvoltare comunitară

Toate școlile comunitare sunt implicate în dezvoltarea comunității locale pe baza unor politici locale. Asta înseamnă că școala ar trebui să inițieze și să conducă sau să participe la acțiuni comune și să genereze soluții la problemele comunității. Învățarea în școlile comunitare este strâns legată de comunitatea locală și vine în sprijinul dezvoltării locale sustenabile.

Școlile ajută grupurile din comunitate să își consolideze punctele tari, să acționeze, să se implice în comunitate și să furnizeze servicii de calitate oamenilor. De exemplu, școala poate să sprijine aceste grupuri să învețe cum să organizeze ședințe de consultare, cum să realizeze anchete de opinie, să analizeze rezultatele etc. În unele țări, această muncă este realizată de un specialist în dezvoltare comunitară, caz în care școala nu e nevoită să facă aceste lucruri. Cu toate acestea, școala ar trebui să contribuie la dezvoltarea comunitară și să fie în legătură cu specialistul în dezvoltare comunitară pentru a putea adopta abordări comune și pentru a se sprijini reciproc în atingerea scopurilor comune.

VII.1. „Țara are nevoie de voi”

Școala Gimnazială „Ferdinand I” București

Despre inițiativa de a dezvolta Școala Gimnazială „Ferdinand I” din capitală ca școală comunitară, Violeta Dascălu, directoarea școlii mărturisește: „Cred că doar dezvoltând sentimentul de apartenență și acesta, comunitar, lumea se apropie, (pentru) că fenomenul acum în societate este de înstrăinare, de eu, de mie să-mi fie bine, or proiectul acesta face exact invers – aduce oameni împreună și îi face conștienți că sunt mai puternici așa, că pot crea lucruri, că pot aduce schimbare...” Școala își justifică astfel demersurile de conectare la comunitate: „Pentru că dezvoltarea nu începe de la bunuri, ci de la oameni, de la educația, organizarea și disciplina oamenilor, noi ne propunem ca prin acest proiect să creăm contexte prin care elevii noștri să devină modele pentru adulții din comunitate, să facem cunoscute poveștile de succes din comunitate și să valorificăm experiența persoanelor respective”.

Cei cu care școala se află în cea mai strânsă legătură sunt copiii. De aceea, străduințele de a-i face conștienți pe elevi de puterea acțiunilor mici pentru a aduce schimbarea dorită în comunitate, chiar și într-una de talia Bucureștiului, se îndreaptă în primul rând spre ei, venind din partea liderilor școlii. Doamna Dascălu exemplifică aceste eforturi citând conversații pe care le poartă cu copiii: „Îi întreb de multe ori pe copii dacă ei cred că sunt parte a societății și dacă ei cred că pot schimba ceva. Și – fie că aud acasă că nu se schimbă nimic și totul e rău, fie ei se cred prea mici și că glasul lor n-ar fi destul de puternic să schimbe ceva... Și uneori le dau câteva exemple sau vin cu câte o idee:

- Ce credeți, am putea face asta, ați putea... v-ar avantaja?... ar fi de folos? Cum ar primi comunitatea o așa acțiune din partea noastră?
- Dar n-ar fi deloc greu.
- Și facem?
- Facem.
- Facem voluntariat?
- Facem!”.

„Tu ce valoare aduci în cartierul tău?” este o întrebare care – în accepțiunea acestei școli – se cere adresată copiilor pentru a-i ajuta să-și dezvolte sentimentul de apartenență la comunitate și conștiința rolului pe care fiecare cetățean îl are în angrenajul mare al societății. Copiii vor observa ce fac adulții, vor căuta să descopere ei unde pot contribui, prin lucruri mici, pe măsura lor, dar care pot avea un impact mare atunci când se unesc cu alte lucruri

mici. A le arăta elevilor concret cum pot să facă lucruri bune este un rol clar asumat de școala de lângă Gara Obor. „Am un plan să facem curățenie în autobuze, care sunt foarte murdare și vin la noi aici în fața școlii. Eu întreb RATB-ul cât stau ele la capăt de linie, dacă stau un sfert de oră sau 20 de minute, (...) punem mănușile, luăm detergent și ștergem puțin geamurile de praf și înăuntru, acolo... și pe urmă lăsăm mesaje și gândiți-vă că traversează tot Bucureștiul. Și toată lumea va ști, iată, copiii aceia au făcut curat și noi stăm aici în curățenie”, dezvăluie Violeta Dascălu un plan de voluntariat pe care-l are cu elevii școlii. Întrebările la care copiii vor trebui să găsească răspunsuri auzind planul directoarei vor fi: „Credeți că asta ar avea vreo importanță pentru voi? Dar pentru ceilalți? Ce credeți că ar zice despre asta?”. Anticiparea valorii educative, a faptului că elevii vor resimți puterea impactului acțiunilor lor asupra întregii metropole este ceea ce face ca aceste planuri neobișnuite să se dorească a fi puse în aplicare.

Situată într-o zonă în dezvoltare, școala primește elevi din zone eterogene, de etnii diverse, cu o apartenență religioasă diferită, cu sprijin diferit din partea familiilor. Școala este frecventată și de elevi care se află la Centrul pentru Refugiați, aflat în apropiere. „Deși suntem într-un cartier foarte mixat cu fel de fel de probleme, am reușit să devenim vizibili, lumea ne citește, ne vizitează, vin părinți cu copii din alte sectoare la noi tocmai pentru că noi creștem altfel copiii. Copiii sunt conștienți de valoarea lor, copiii vin cu drag la școală, părinții vin deschiși la noi, ne deschid ușa”, povestește cu mulțumire directoarea.

Inițiativele școlii nu se limitează la a inspira comunitatea doar prin acțiuni mărunte. În cadrul proiectului derulat începând din 2016, școala a creat evenimente vizibile care au determinat participanții să-și mai dorească astfel de ocazii de a veni în curtea școlii, în sala de sport, în clasă sau în sala de festivități. „Le vede lumea de pe stradă, se opresc, intră, interacționează cu noi”, spune directoarea despre aceste evenimente.

Prima grădină pilot de permacultură din București, realizată cu sprijinul Primăriei Sectorul 2 al Capitalei se află la „Ferdinand”. Grădina a venit ca răspuns la nevoile identificate în comunitate, având drept scop reducerea deșeurilor și producerea hranei organice. S-a urmărit identificarea celei mai eficiente metode de a susține o grădină organică și de a reutiliza deșeurile. Activitățile care au condus la realizarea acestei grădini au antrenat părinți și voluntari, pe lângă elevii și profesorii școlii. „Grădina din curtea școlii este prototipul unor astfel de proiecte pentru ca elevii să-și completeze cunoștințele despre mediul înconjurător și să își dezvolte abilitățile practice care îi vor conduce spre un viitor independent, dar este și un model pentru comunitate, deoarece poate fi aplicat în spațiile dintre blocuri sau pe acoperișuri, în balcoane”, cred cei din colectivul școlii.

Alături de Asociația de părinți „Creștem copii fericiți”, școala aceasta, cu un lung istoric de colaborare foarte bună cu diverși actori din comunitate, resimte efectul străduințelor de a crește ca școală a comunității: „Am devenit mai conștienți de noi, de cât de valoroase sunt ideile care vin împreună și cât de bine se conturează conceptele și cât de bine se realizează acțiunile împreună. (...) Oamenii sunt conștienți. Înainte făceam lucruri, dar nu erau numite, nu erau puse în concepte, nu erau definite. Acum toate sunt clare”, spune Violeta Dascălu.

Ce înseamnă pentru această școală să fie foarte bine ancorată în comunitate? Un colectiv dedicat, responsabil și dornic să învețe, să funcționeze realmente ca o echipă, parteneriate multiple, colaborare foarte strânsă cu autoritățile publice, prezență vizibilă în comunitate – la propriu, oameni care se opresc pe stradă și intră în curtea școlii să vadă ce se întâmplă acolo. În accepțiunea liderilor ei, „Școala comunitară este un (...) far pe care îl vede comunitatea, pe care îl caută (...) și care comunitate dorește să fie implicată direct în educație. (...) E foarte bine când te simți împreună, când ești cu cei pe lângă care trăiești, pe lângă care treci, cu care te saluți, cu care porți o discuție (...) și petreci timp de calitate împreună.”

Profesoară de geografie fiind, Violeta Dascălu folosește orice ocazie să le insuflă elevilor ei responsabilitatea pentru implicare activă în dezvoltarea societății: „Când vorbim de România, mai ales la cei mari, (...) eu le spun: *Nu v-ați născut întâmplător aici. Aveți ceva de făcut în țara aceasta. Țara are nevoie de voi.*”

VII.2. Tot ce facem, facem pentru comunitate

Școala Gimnazială „Tiberiu Morariu” Salva

„O mătură n-aveți să ne dați, doamnă?”, au întrebat-o pe directoarea școlii niște mămică care se relaxau într-o după-masă cu copilașii lor în parc. Directoarea de atunci, Luminița Girigan, împreună cu o colegă, tocmai adunau cele rămase după ce niște tineri din sat jucaseră fotbal pe terenul școlii, făcând ultimele retușuri în întâmpinarea unui grup de oaspeți, parteneri în cadrul unuia dintre cele trei proiecte Erasmus + pe care școala le are în curs de implementare. Văzând că profesorii se străduiesc să curețe curtea școlii, părinții s-au organizat și au adunat și ei gunoaiile din parcul din apropiere. „Puterea modelului”, spune directoarea. „Dacă te văd făcând, fac și ei. Dar e nevoie ca cineva să le arate”.

Întrebată cum au ajuns la acest nivel de dezvoltare a școlii, Luminița Girigan spune: „Am înțeles că dacă noi așteptăm doar atât, în primul rând cu partea financiară, doar cât i se alocă școlii... și nu mai facem nimic altceva, ieșim de la catedră, mergem acasă, ne întâlnim a doua zi... nu este suficient. Și atunci am văzut că oportunitățile acestea de dezvoltare a școlii și implicit a mea și a copilului pe care îl educ și a părintelui, prin noi ... (sunt) să accesăm proiecte. Și asta am făcut. Proiecte care pe de o parte ne aduc finanțare, pe de altă parte ne ajută să colaborăm mai bine cu acești factori care sunt implicați în proiecte, să socializăm, să deschidem, să ne deschidem noi, și mintea, și sufletul, până la urmă”.

Deschiderea școlii a însemnat și recunoașterea faptului că generația vârstnică posedă un potențial imens de transmitere a patrimoniului cultural material și imaterial, pe toate palierele, pe care generația tânără este

important să îl cunoască și să îl valorifice, să-i dea o nouă dimensiune. La Salva, aceste cunoștințe – de la cusături tradiționale la mâncăruri, jocuri și jucării tradiționale, arhitectură locală – se valorifică prin intermediul diverselor ateliere de creație, târguri de produse tradiționale, cărți de rețete, evenimente de promovare a medicinei populare, activități meșteșugărești locale, crearea unor magazine virtuale sau a paginilor de socializare online unde se promovează tehnicile de creație a costumului țărănesc specific zonei Năsăudului, dar și prin invitarea cu regularitate a bunicilor la clasă ca să vorbească despre cum a fost viața în sat mai demult. „La noi serbările nu mai sunt statice – *copilul prezintă, bunicul asistă* – ci vine bunicul cu copilul și performează în fața întregii comunități, ceea ce înseamnă foarte mult și pentru ei, ca bunici – pentru că sunt valorizați – și pentru copil, care vede că bunicul sau bunica este într-adevăr capabilă să facă o anumită performanță, spune Vasilica Găzdac, coordonatoarea mai multor proiecte europene din școală.

Pentru a-și pregăti spațiul adecvat acestor întâlniri care se doresc largite, care să nu se rezume doar la spațiul școlii, ci să se bucure de participarea mai largă a tuturor din sat – tineri și vârstnici, elevii școlii, dar și părinții și profesorii lor – la inițiativa Clubului Impact Salve din școală, în parteneriat cu Căminul Cultural local, oamenii școlii au decis să pună umărul la renovarea și redeschiderea pentru public a bibliotecii comunale. Biblioteca fusese lăsată în voia vremii, a prafului și păianjenilor. „Umblam, nu știam cum să mă rog de domnii profesori să mi-i lase de la sport ... sau cum să fac să pot muta cărțile să fac o renovare”, spune Valer Fodorca, directorul Căminului Cultural. Când în 2017 copiii s-au apucat de curățenie, cărțile de pe rafturi nu mai fuseseră mișcate de vreo 30 de ani. Împreună cu profesorii lor, copiii mergeau de 2-3 ori pe săptămână la bibliotecă la curățenie și la mutat cărți. Praful era atât de gros, încât a fost nevoie de măști și mănuși pentru cei care au lucrat la mutarea cărților și de pauze de ceai cald la fiecare jumătate de oră. După ce copiii au reușit să mute cărțile și vechile rafturi, părinții lor au zăgrăvit spațiul, primăria a comandat noi rafturi și biblioteca urmează să primească sprijinul unui referent de la Biblioteca Județeană Bistrița-Năsăud, care să o ajute să sorteze volumele existente pentru a putea redeschide spațiul pentru accesul publicului cititor. Există planuri îndrăznețe pentru tot Căminul Cultural, deoarece Primăria a decis să investească în lucrări mai ample de reabilitare a clădirii. Experții au început deja să lucreze la măsurători și planuri. Oamenii școlii spun că văd acolo o sală de lectură, dar și spațiu de organizat întâlniri, dezbateri, prezentări pentru beneficiul întregii comunități.

Un mod inedit din partea copiilor satului de a încânta sătenii cu talentele lor este și participarea ansamblului folcloric al Asociației Culturale „Păunașii Salvei” la nunțile tradiționale care au loc în sat. Trupa – câștigătoarea numeroaselor premii – include circa 60 de copii care se pregătesc împreună cu Valer Fodorca, dar și cu profesoara de muzică din școală.

Activitățile de petrecere atractivă și educativă a timpului liber nu sunt singurele preocupări ale celor de la școala din Salva. Sesizând că în județ nu există o școală profesională care să pregătească cofetari și patiseri și

bazându-se pe experiența școlii de a-i învăța pe copii să gătească în cadrul lecțiilor de educație tehnologică, într-un laborator propriu, bine echipat al școlii, comunitatea a decis, la inițiativa Consiliului Local, din care face parte și actuala directoare a școlii, Romana Fetti, să pornească o astfel de școală. S-au făcut toate demersurile necesare, s-au întocmit liste de tineri din toate localitățile din jur interesați de acest tip de formare profesională, s-au contactat agenții economici interesați să angajeze viitorii absolvenți, dar care să îi primească și în practică, s-au gândit detaliile legate de transportul elevilor de la domiciliu la școală, de la școală la agenții economici din Năsăud, s-a obținut autorizarea de la Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar și, începând din anul școlar 2018-2019, la Salva va funcționa și o școală profesională.

Elevii școlii sunt muncitori și ambițioși, des premiați la competițiile regionale și naționale la mai toate disciplinele. Părinți și bunici, profesori, conducătorii comunității, toți sunt extrem de dornici să asigure cele mai bune condiții de dezvoltare pentru comunitate, punând cu toții umărul la educarea tinerei generații, ca ei să știe cât mai bine tot ce e de știut despre Salva, să le insufle dragostea de locul natal și perspectiva unui viitor promițător acasă.

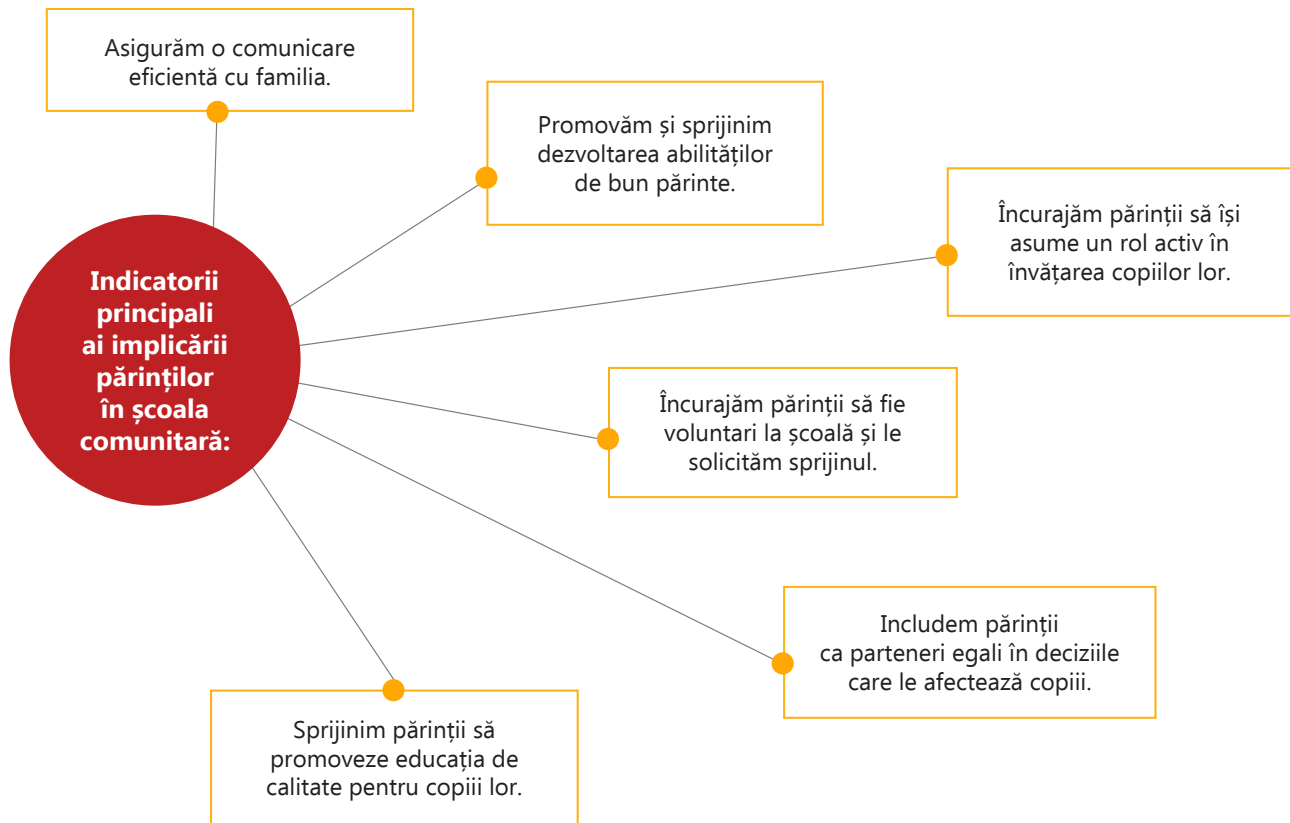

VIII. Implicarea părinților

Copiii învață cel mai bine atunci când părinții sprijină învățarea. Pentru a face asta, părinții trebuie să înțeleagă nevoile de dezvoltare ale copiilor lor și felul în care pot crea un mediu favorabil învățării acasă. Când școala implică părinții, aceștia au șanse mai mari de a înțelege ce încearcă să obțină școala de la elevi și astfel ei pot să sprijine aceste eforturi. De asemenea, părinții pot oferi recomandări practice pentru școală. Ar trebui să existe un dialog activ între părinți și profesori, precum și ocazii pentru părinți ca să-și asume leadership-ul în realizarea unor activități.

VIII.1. Atragerea părinților la școală

Școala Gimnazială Sînmihaiu de Cîmpie

La școala din Sînmihaiu de Cîmpie s-a investit efort de echipă și gândire strategică pentru a atrage părinții la școală. Colectivul condus de directoarea Ana Moldovan știa că oamenii din localitate – și mai ales unii părinți – au dorința de a veni spre școală și, pornind de la această înțelegere, au început să gândească diverse oportunități de a-i atrage. „Noi să facilităm ca oamenii să vină, că și cu implicarea părinților, tot timpul... nu suntem mulțumiți... dar nu ne-am pus niciodată întrebarea *de ce nu suntem mulțumiți? De ce nu e interesat părintele?* Păi dacă l-am chemat numai la ședințe, normal, el nu vine. Și atunci, dacă i-am spus, *uite, mâine de la 11.30, vine doamna Morar să conducă un atelier*, (...) e super încântată femeia”, spune ea, descriind gândirea prin care au ajuns să înțeleagă cum să procedeze să le ofere părinților ocazia de a se simți utili și implicați activ. Dorința întregului colectiv a fost clară: „(...) să ne apropiem, așa, un pic mai mult de părinți, de părinți și nu numai, și poate așa mai ușurăm un pic bariera asta dintre noi, să comunicăm mai mult, să ne permitem să ne adresăm nu numai oficial; și chiar am reușit”, spune o învățătoare.

În ultima vreme percepția părinților față de „venirea” la școală a evoluat favorabil, spune un părinte care recent a reușit să își depășească reținerile față de oamenii școlii: „Ca părinte de copii – pentru că eu am un băiat de 25 de ani, mai mare, care a terminat tot aici clasa a 8-a... în comparație cu ăsta care îl am pe clasa a 7-a, am acum mai mare curaj să vin la școală și să comunic, față de acum zece ani, când mi-era frică. Mie, ca părinte, mi-era frică să vin. Oare ce să zic eu? De ce să mă duc eu la școală? Oare ce-ar zice profesorul? Ce-ar zice directorul? Ce-ar zice nu știu cine? Acum am curaj, un curaj enorm să vin, să discut, să povestim, să întrebăm... Vin foarte mulți părinți și la mine, în domeniul în care lucrez și întrebă și le explic. *Mergeți, că nu vă dă nimeni în cap! Nu vă taie nimeni.* Aia trebuie să fie colaborarea foarte bună, între părinți, școală, copii. Să nu-ți fie frică să vii la școală”.

Una dintre acțiunile propuse de școală, cu implicarea elevilor, a părinților și a cadrelor didactice, a fost piesa de teatru pregătită pentru comunitatea din Sînmihaiu și prezentată cu ocazia zilelor satului în iunie 2017. Un învățător își amintește despre începuturile acestei acțiuni, când adulții mai reținuți, mai sceptici se întrebau: „cum să vin eu să fac o piesă de teatru să asiste copiii?”. În ciuda temerilor inițiale, în urma perseverenței echipei de organizare, a regizorilor piesei de teatru, spectacolul s-a bucurat de mult succes printre localnici. Acum, ca efect al timpului petrecut împreună de trupă, în timpul probelor, al pregătirii recuzitei, ca urmare a emoțiilor împărtășite în așteptarea urcării pe scenă, a concentrării fiecăruia pentru a-și aminti replica, „(...) nu mai există atâta reținere. Se poate comunica mai mult între părinți. Copiii sunt mai deschiși, pot să spună orice, părinții, la fel, discută cu ei

și cu profesorii, nu-i doar relația aia dintre profesor-părinte sau profesor-elev, când vine părintele și întreabă ce notă a luat, cum a făcut copilul și atât. Este cumva o deschidere mai mare înspre această comunicare”.

Apropierea părinților, dar și a altor factori interesați din comună, a dat roade și în timpul săptămânii *Școala Altfel*. „Și astăzi a fost o mămică la grădiniță cu bebelușul (...). Și când am văzut-o la *Școala Altfel*, că-și ținea bebelușul într-o mână și cu cealaltă desena cu copilul ei, acolo, ce mai, ce mai vrei mai mult? Dacă a fost solicitată să vină și ea s-a simțit utilă, a răspuns. Și așa și colegii, și oamenii din sat, și domnul primar, și domnul vice, de fiecare dată când îi solicităm și simt că ei pot să ne ajute și noi, că avem nevoie de colaborare cu ei, e în regulă”, spune directoarea, cu emoție în glas.

Din dorința de a încuraja adoptarea unui stil de viață mai sănătos, cu mai mult exercițiu fizic, atât la copii, cât și la părinți, s-a inițiat un club de aerobic la școală. „Doamnele au venit cu inițiativa și au spus că și părinții pot, deci oricine poate veni, nu doar părinții, și din afară, oricine poate participa, cine dorește. Eu am fost prima, că am nevoie. (...) Am dat din vorbă în vorbă cine dorește să vină,” povestește cu mândrie o mămică. „Odată ce au venit părinții la mișcare, nici copiii, pe urmă, nu s-au mai dat la o parte la educație fizică,” adaugă profesorul de educație fizică.

Părinții, autoritățile publice și agenții economici locali vin și în sprijinul îmbunătățirii infrastructurii școlii. Un părinte întreprinzător a organizat muncă voluntară pentru a amenaja toaletele din școală și școala a resimțit impactul acestei acțiuni asupra implicării altor părinți. „S-au cumpărat din banii Primăriei materialele și soțul doamnei, care are firmă, împreună cu muncitorii dânsului, au venit voluntar și au făcut (...) Și – vorba aceea – are priză, pentru că atragi și alți părinți. *Păi stai, măi, dacă ăla se duce, nu numai ăla are copii, sau are copii pentru o anumită perioadă de timp, pe urmă poate vin ai mei sau și ai mei au fost acolo...* și noi asta am văzut un lucru bun (...) ca să-ți atragi părinții să te ajute în ceea ce vrei să faci, să-i implici. (...) Să nu existe acea barieră între noi, dascăli, și ei. (...) Trebuie să ne fie, în primul rând, prieteni”, relatează un profesor.

Inițial, părinții au avut rețineri când au fost invitați să participe la procesul de autoevaluare a școlii cu aplicarea Standardelor școlilor comunitare: „Când le-am explicat despre ce este vorba, ca să înțeleagă, au rămas ei așa, un pic, știți, în reticența aia, că *vai de mine, cum să mă duc eu la profesor, să-i spun, să stau eu de vorbă, să-l deranjez*, știți că există chestiile astea, mai ales la țară, că la oraș nu-s așa. Și au încercat mulți dintre ei să își spună punctele de vedere atunci, pe loc, și să ne dea dreptate în oarece măsură, că totuși e bine că se dă rămă acel zid și pot să vină și ei mai cu curaj la școală, mai voioși (...). Că până acum, când te chema profesorul sau cineva la școală (...) - *oare ce-a făcut copilul meu?* Acum îl chemi ca să te ajute, în diferite domenii, în diferite activități pe care tu le ai la clasă, și contează mult, să știți. Deci îs deschiși, comunitatea îi mică, într-adevăr, părinții îs din diferite medii, dar pentru noi nu asta contează. Poți să ai două clase, poți să ai cinci clase, poți să n-ai nicio clasă, dar în primul rând să ai bunul simț, voința să răspunzi pozitiv în momentul în care ești chemat”, spune una dintre profesoare.

Pentru ca părinții, dar și reprezentanții instituțiilor publice și alte persoane din comunitate să răspundă fără rețineri la invitațiile școlii, este nevoie ca liderii instituției să le arate cum funcționează școala, ce avantaj ar avea fiecare dacă și-ar uni eforturile, care este scopul comun pe care îl urmăresc, suficient de concret formulat pentru a fi înțeles clar. Întrebată cum ar defini școala comunitară, Ana Moldovan a punctat în primul rând aspectul transparenței instituției: „Văd o școală comunitară așa, o școală cu pereți de sticlă, oarecum, și orice se întâmplă aici, oricine poate să vină din afară să vadă, să asiste, să propună. Acum, eu nu știu dacă noi avem toți pereții de sticlă, dar ne propunem să fie așa”.

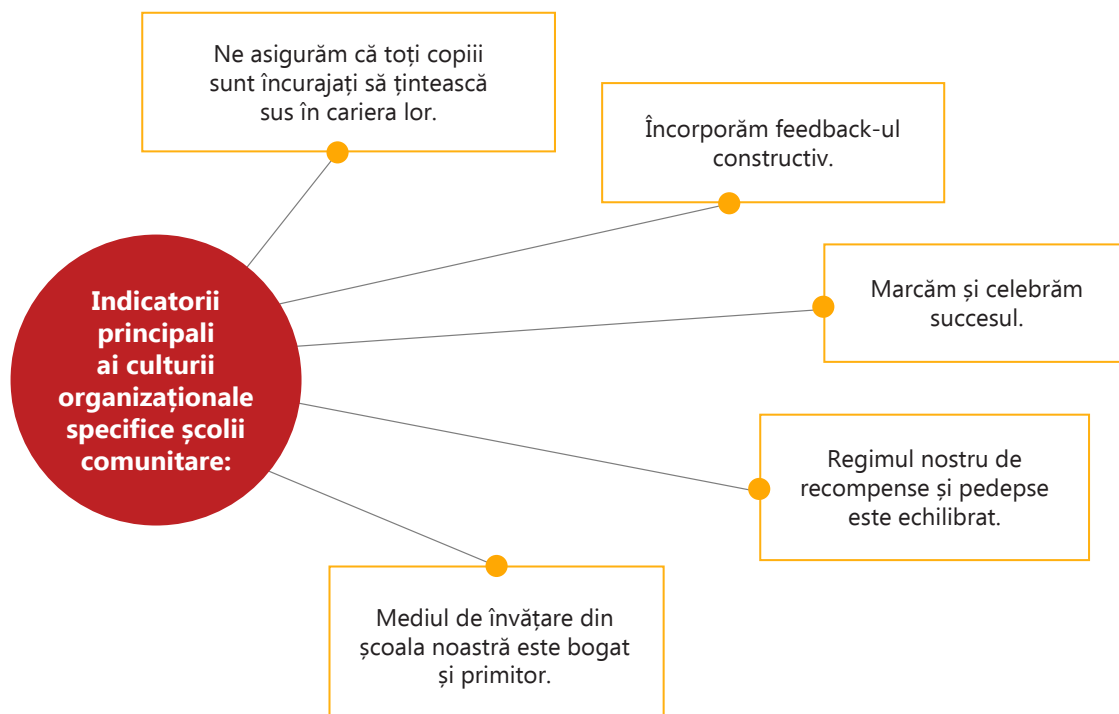

IX. Cultura școlii

Școala comunitară este deschisă și receptivă la schimbare. Principiile democratice se aplică în toate sferele de activitate ale școlii. Personalul școlii ascultă copiii, părinții, partenerii și comunitatea, adaptându-și practicile în mod adecvat. Cultura școlii încurajează creativitatea, inițiativa și participarea și acest climat se extinde asupra managementului mediului de învățare. În acest mod, comunitatea și părinții au încredere în școală și elevii dobândesc abilități pe care le pot transfera cu succes spre alte domenii.

IX.1. Diversitate în comunitate

Școala Gimnazială „Nicolae Titulescu” Cluj-Napoca

La Școala „Nicolae Titulescu” respectul pentru valoarea unicității fiecărui elev în parte este principiul de bază care definește bogăția diversității, nota dominantă a culturii acestei instituții de învățământ, situată între blocurile din partea rezidențială a cartierului Gheorgheni din municipiul Cluj-Napoca. Această apreciere a unicității este privită din perspectiva comuniunii, a colectivității care se formează în jurul școlii. Cultivarea sentimentului de apartenență al fiecăruia și învățarea cooperării sunt străduințe permanente ale colectivului școlii condus de directoarea Șoimița Komives.

O vizită la această școală după-masa, la ora când se încheie activitățile la semi-internat, permite observarea căldurii zâmbetelor cu care învățătoarele și directoarea povestesc cu părinții și copiii pe coridorul școlii. Dacă mergi în zi de sărbătoare, copii îmbrăcați în costume populare te întâmpină cu pâine (coaptă de învățătoarea lor) și sare, reprezentanții părinților se adresează elevilor și aparținătorilor adunați în careu în română și în maghiară și poți asculta imnul titulescienilor intonat în trei limbi: română, maghiară și engleză. În altă zi de sărbătoare, dacă ai noroc, poți admira rochia unei învățătoare decorată cu picturi ale elevilor ei de clasa a patra, reprezentând imagini ale unor amintiri dragi adunate în anii petrecuți împreună.

La această școală, unii elevi studiază în limba română, alții în limba maghiară. Însușindu-și reflecția patronului spiritual al școlii – „Viitorul trebuie să fie opera noastră” – școala și-a asumat misiunea de a sprijini fiecare elev să se dezvolte în funcție de aptitudinile, interesul și motivațiile personale astfel încât parcursul său să cunoască succesul, dar și de a se angaja în dialog cu comunitatea și de a realiza o educație multiculturală, asigurând apropierea dintre elevi, cunoașterea și acceptarea reciprocă în vederea unei conviețuiri armonioase.

Școala acordă atenție foarte multă implicării părinților în procesul de învățare. Se organizează zile, chiar săptămâni de „uși deschise”, când părinții sunt invitați să ia parte la lecții, pentru a vedea ce se întâmplă la clasă, pentru a-și putea observa copilul în contextul învățării alături de colegi. De la aceste ocazii, „pleacă părintele cumva liniștit. Un părinte foarte bine informat e un părinte câștigat. Unde informația lipsește, părintele adaugă și nu adaugă întotdeauna ceea ce ne-ar plăcea nouă să adauge, adaugă (...) ceea ce își imaginează”, spune învățătoarea Rodica Gavriș-Pascu, care a venit la întâlnire cu o păpușă cu codițe roșcate, Pippi Șosețica, atârându-i din sacoșă: „Încă mă gândesc cum să o folosesc la clasa pregătitoare”. Părinții care își pot face timp pentru a veni la aceste lecții deschise le relatează apoi și altor părinți ce au văzut, iar astfel își pot răspunde la mai

multe întrebări referitor la cum se facilitează învățarea copiilor lor și se simt mulțumiți aflând că școala, cadrele didactice se străduiesc să sprijine învățarea fiecărui copil.

Discutând despre consolidarea legăturii cu părinții, Rodica ne împărtășește un gând care îi reflectă crezul: „Noi nu predăm doar, noi ne și predăm (...), ne expunem, practic, pentru că dacă acceptăm că suntem vulnerabili și ne acceptăm cu tot ce avem, e mai ușor de consolidat o legătură cu părinții”. La această școală, ușile sălilor de clasă sunt deschise părinților, nu doar în săptămâna *Școala Altfel*, cu toate că atunci e săptămâna în care părinții se implică cel mai activ pe o perioadă mai lungă – în organizarea de târguri, în ateliere de tot soiul, inclusiv de gătit. Atunci, în sala de clasă, tot timpul e forfotă, vin câte doi, trei, cinci părinți care coordonează elevii sau lucrează alături de ei. „Dacă am fi în stare să delegăm mai mult, ar fi și mai bine ...”, spune Rodica.

Delinke Varga, învățătoare la secția maghiară, povestește despre ursulețul călător din clasa ei, care merge acasă cu copiii care, prin comportamentul de grijă demonstrat în timpul săptămânii, și-au meritat dreptul de a-l avea oaspete, iar luni, când ursulețul se întoarce la școală cu elevul care l-a găzduit, „povestește” copiilor ce au făcut la sfârșit de săptămână. Aceasta este o bună ocazie de-a afla despre felul în care copiii își petrec timpul în afara școlii: pe unde merg, cu cine, ce fac acolo. Dorința cadrelor didactice de a cunoaște cât mai bine elevii este motivată de gândirea unor demersuri cât mai potrivite pentru a-i sprijini să se dezvolte armonios și pe latura socio-emoțională, pe fiecare copil în parte. Din dorința de a-i învăța pe copii despre responsabilitate, un diriginte de la gimnaziu a cerut fiecărui elev din clasă ca, timp de o săptămână, să aibă grijă de un obiect fragil, de un ou crud. Elevii au confecționat diverse obiecte prin care să se asigure că oul e în siguranță și au învățat să se tempereze, să se comporte manifestând grijă și responsabilitate, să lase oul în grija unei persoane responsabile atunci când, de exemplu, ieșeau în curtea școlii să se joace.

Preocuparea pentru dezvoltarea socio-emoțională a elevilor este o prioritate și ea marchează cultura acestei școli. „Cel mai greu e să-i învățăm să colaboreze”, spun cadrele didactice, conștiente că, dacă la nivelul colectivului de profesori colaborarea s-ar îmbunătăți, așa cum și-au propus pentru anul școlar în curs, atunci și elevii ar avea șanse sporite să învețe acest lucru. Starea de la care se pleacă în această străduință de a învăța colaborarea este deocamdată marcată de „teamă să deschidem ușa și în fața colegilor, și în fața tuturor, pentru că ne-ar putea judeca, ne-ar putea critica...”, crede Rodica.

Opțiunea de dezvoltare profesională a colectivului de cadre didactice al școlii s-a îndreptat spre domeniul învățării vizibile, așa cum este conceptualizată de cercetătorul John Hattie. La școală au început o serie de ateliere de lucru pentru profesori, prin care aceștia învață cum să facă procesul învățării transparent pentru elevi, cum să le transmită elevilor cel mai bine imaginea învățării de succes și cum să împărtășească în colectivul de profesori strategiile folosite pentru a-i face pe elevi cât mai autonomi în procesul de învățare.

Profesionalismul cadrelor didactice este elementul de atracție cel mai mare pentru familiile care își aduc copiii la această școală. Școala organizează în fiecare an, de cinci ani încoace, ziua porților deschise: vin copii care urmează să intre în clasa pregătitoare, împreună cu părinții și chiar bunicii, să vadă cum e aici, înainte de a decide să-și înscrie copilul. Colectivul școlii oferă jocuri pentru copii, între copii, turul clădirii pentru părinți, discuții între părinți și cadrele didactice. Toate acestea înseamnă forfotă mare și multă organizare atentă, însă rezultatul e foarte evident: față de situația cu cinci ani în urmă, când școala se îngrijora că nu vor avea suficienți elevi, acum s-a ajuns la situația de suprasolicitare. „Părinții aduc părinți”, spun cadrele didactice, explicând că părinții mulțumiți de educația pe care o primesc copiii lor la această școală spun și altor părinți despre experiența lor pozitivă. Anul acesta, numărul elevilor școlii a crescut cu 40.

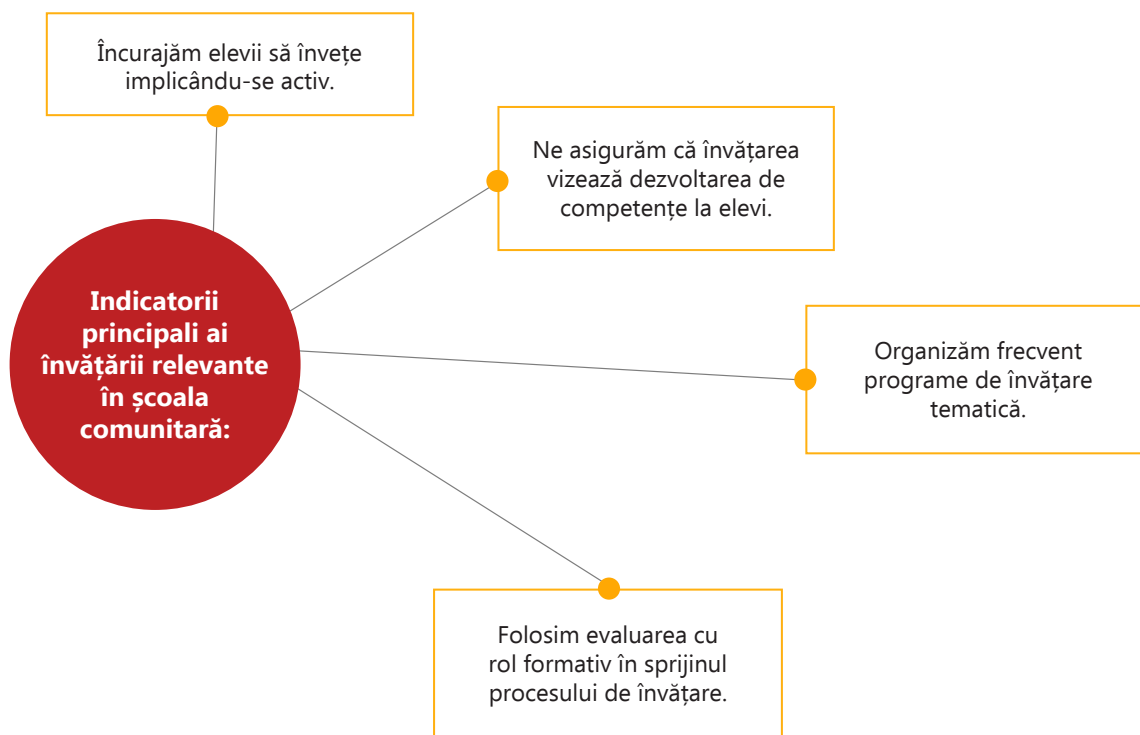
Atenția pentru construirea comunității școlii a dat rezultate și atunci când, în colaborare cu părinții, s-a decis ca școala să înainteze o propunere de proiect în cadrul inițiativei de bugetare participativă la nivelul Municipiului Cluj-Napoca pentru transformarea școlii într-un complex educațional în cartierul Gheorgheni, ceea ce presupune lucrări de reabilitare, modernizare, extindere și echipare a infrastructurii educaționale. Pregătirea proiectului și încurajarea comunității să voteze în favoarea propunerii școlii s-au făcut cu implicarea activă a reprezentanților tuturor factorilor interesați.

Mediul de învățare extrem de primitor, grija permanentă pentru dezvoltarea complexă a elevilor, inclusiv pe plan socio-emoțional, străduințele de a dezvolta cât mai bine abilitățile de cooperare ale tuturor – copii și adulți – și preocuparea onestă pentru autoperfecționare, pornind de la o autoanaliză atentă, sunt elementele definitorii ale culturii Școlii Gimnaziale „Nicolae Titulescu”.

O școală comunitară creează oportunități pentru învățare prin demersuri specifice educației formale și celei nonformale. Abordarea curriculumului este de natură să încurajeze învățarea activă, integratoare, relevantă și reflexivă, inclusiv învățarea prin serviciu în folosul comunității. Părinții, comunitatea mai largă, agenții economici și elevii înțeleg relevanța învățării și cooperează cu școala pentru a exploata cât mai bine oportunități multiple de învățare relevantă.

X.1. Liceenii-jurnaliști

Colegiul Național „C.D. Loga” Caransebeș

„M-a întrebat doamna Fara (...) ce aş schimba eu la şcoală şi i-am spus că nu-mi place că în pauze toată lumea se plictiseşte, stau pe telefon, unii se mai plimbă dintr-o clasă în alta, dar mulţi stau în clasă şi atunci am zis că ar fi ok dacă am avea câteva boxe şi o staţie în şcoală să punem muzică. Şi (...) atunci au zis: *Bun, vă punem muzică, vă lăsăm câteva pauze şi cu muzică, dar hai să facem mai mult decât atât, hai să facem ceva şi educativ, ceva care să vă rămână şi vouă, şi celorlalte generaţii*”, spune o elevă despre procesul de consultare care a fundamentat alegerea direcţiei de dezvoltare a Colegiului „C.D. Loga” ca şcoală comunitară.

Astfel, profesorii din echipa-nucleu de la „C.D. Loga” au reuşit să arate elevilor cum se poate îmbină plăcerea de a asculta muzică în pauze cu exersarea competenţelor de comunicare. „Tu ai o programă, ai nişte constrângeri, dar felul în care tu predai acele lucruri şi pe ce punctezi, cum le legi de realitate, depinde de tine ca profesor”, argumentează un profesor nevoia de a realiza o conexiune lină între învăţarea care are loc la orele de curs şi ceea ce se întâmplă în afara lorlor. „Acţiunile propuse care au vizat concentrarea atenţiei pe creşterea relevanţei învăţării s-au discutat în mai multe grupuri de dialog, cu implicarea nu doar a elevilor, ci şi a părinţilor, a profesorilor, a reprezentanţilor autorităţilor publice locale şi nu doar în întâlniri faţă-în-faţă, ci şi prin chestionarea *on-line* a peste 100 de persoane”, spune Daniela Fara, profesorul coordonator al proiectului *LogaRitm*.

„Toate întâlnirile noastre au fost aşa, ca un fel de bulgăre. La început s-au întâlnit puţini oameni, după care au venit din ce în ce mai mulţi, am început să răspândim ideea mai multor persoane şi fiecare a venit cu ideea lui şi am început să le contopim. Şi apoi au început să vină şi alţi elevi din şcoală. (...) Am început să ne înmulţim, au venit mai multe idei, mai mulţi elevi, atunci au venit şi colegii mei şi acum suntem suficient de mulţi elevi”, mărturiseşte o altă elevă.

Proiectul astfel conceput este foarte bine ancorat în nevoile şi interesele şcolii şi comunităţii din jurul ei; miza sa este mai buna comunicare între elevi, între elevi şi profesori, între profesori şi conducerea şcolii, între profesori şi părinţi etc. În esenţă, 20 de liceeni s-au pregătit, cu ajutorul unor profesionişti din branşă, să constituie un colectiv de redacţie multimedia numit *LogaRitm* – radio şi revistă şcolară online – care funcţionează la şcoală începând din anul şcolar 2017-2018.

Pregătirea elevilor a ocazionat experienţe de învăţare inedită, cum a fost cea de la sediul redacţiei *Radio Reşiţa*, unde totul a fost orientat spre aplicaţii practice: în afară de turul încăperilor, pentru a arunca o privire în locul de unde se rostesc ştirile, se realizează înregistrări, se porneşte muzica etc., elevii au „pus umărul” la

conceperea și citirea știrilor, au redactat materiale pentru site. Unii au arătat mai mult interes față de aspectele tehnice din redacție, față de cum se operează echipamentele, alții față de realizarea programelor muzicale. Unul dintre elevi a realizat un reportaj cu colegii săi, întrebându-i despre impresiile în urma vizitei la redacție. Un lucru esențial care s-a surprins a fost legat de rostul echipei. Elevul-reporter a consemnat ceea ce o colegă i-a mărturisit: „(...) am învățat că indiferent de cât de multe emoții ai, dacă greșești sau nu, ai o echipă în spate, pe care poți conta”.

În opinia directoarei colegiului, Gabriela Pfeifer, proiectul „le va da posibilități celor care sunt de la filologie în mod special, dar poate și celor de la vocațional (...), copiii se vor implica de la absolut toate clasele, să învețe să facă jurnalism, să ia interviuri, să scrie... O emisiune, totuși, presupune mai multe cunoștințe decât învață ei la clasă.” Într-adevăr, într-o școală comunitară, preocuparea pentru învățare nu se rezumă la a obține note mari la examene naționale și la parcurgerea manualelor și a notițelor din caiete, ci ea caută să fie fructificată în dezvoltarea integrată a elevilor, ca persoane complexe.

X.2. Învățarea în natură

Școala Gimnazială „Grigore Hagiu” Târgu Bujor

Colectivul de cadre didactice de la Școala Gimnazială „Grigore Hagiu” din Târgu Bujor a decis să se asigure că învățarea nu se limitează doar la cunoștințe acumulate din cărți, de pe băncile școlii, ci urmărește dezvoltarea de competențe, că e orientată spre transparentizarea legăturii informațiilor reținute din manuale cu aspecte ale vieții de zi cu zi din afara zidurilor școlii. Pentru aceasta, și-au propus o vizită la Rezervația Putna-Vrancea, în care să ofere elevilor ocazia de a observa legătura dintre cele învățate la biologie, chimie și altele, pe de o parte, și cotidianul din jurul nostru, pe de altă parte.

Pe lângă elevi și profesori, activitatea de învățare în natură a implicat și părinți. Participarea părinților la aceste activități a fost esențială, deoarece școala își propune să atingă standarde de calitate ridicate ale proceselor de învățământ cu implicarea și sprijinul părinților.

În urma consultărilor cu părinții, s-a decis că se va alege o activitate care să se deruleze pe o zi întreagă și pe un traseu care să ocazionaze învățare prin observarea directă a unor obiective. Astfel, grupul de participanți a

făcut o oprire la Parcul Eolian de la Valea Mărului, unde profesorul de fizică a explicat tuturor cum funcționează centralele eoliene care produc energie fără să polueze mediul înconjurător.

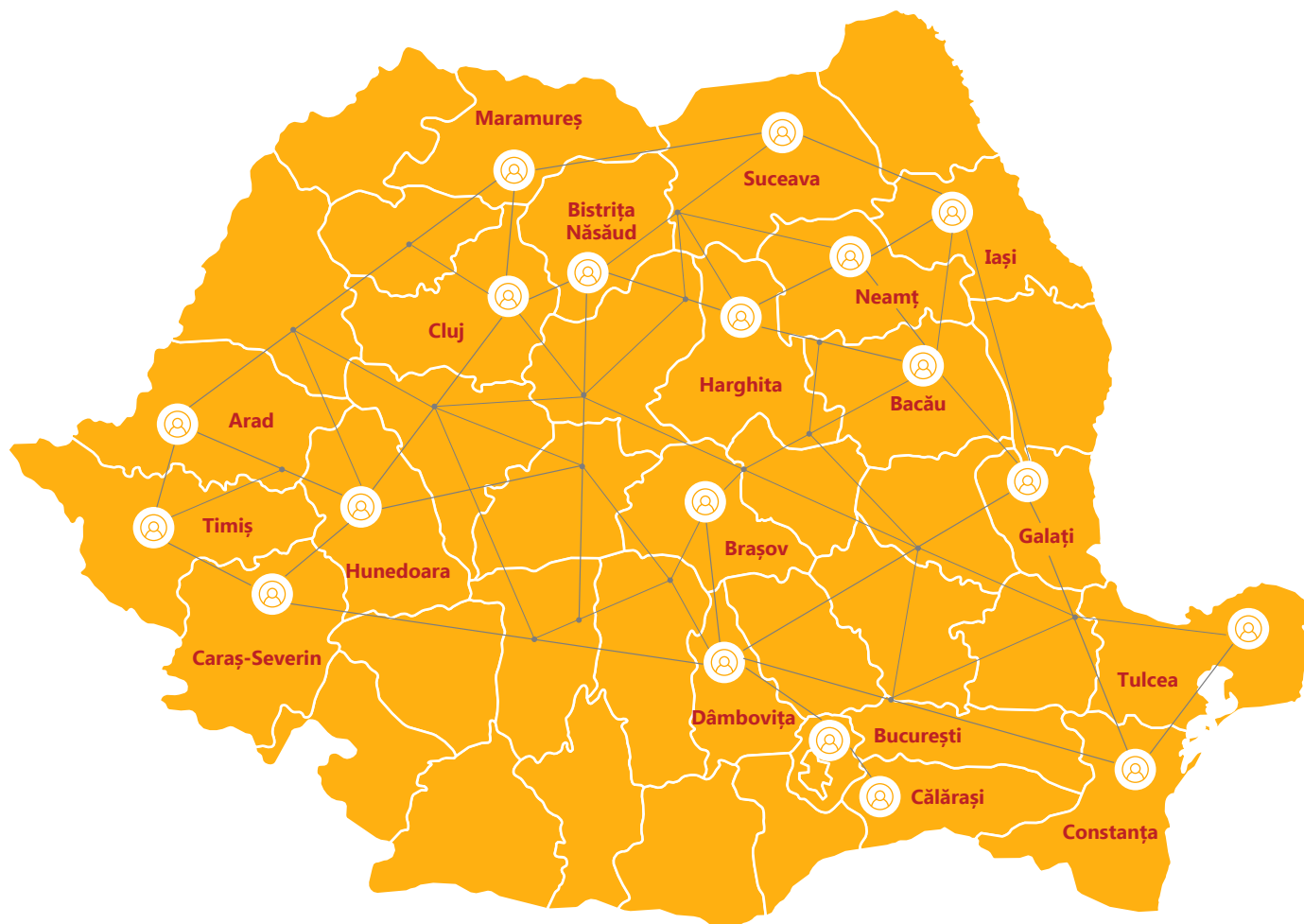
În Rezervația Putna-Vrancea, unde grupul a ajuns urmând un traseu montan pe parcursul căruia au observat și (re)cunoscut vegetația specifică zonei, și-a intrat în rol Cercul *Prietenii Naturii*, care a organizat un concurs în aer liber pe tema cunoașterii și protecției mediului, a activităților ce duc la deteriorarea mediului și a măsurilor care trebuie luate pentru a asigura un mediu sănătos, ceea ce a oferit și o ocazie de reflecție asupra atitudinii noastre față de natură. Posterele realizate de concurenți pe tema „Natura în 2070” au demonstrat că tinerii prieteni ai naturii sunt pregătiți să aibă grijă ca natura să fie mai curată în viitor. Tot în acest cadru natural, Cercul *Prietenii Naturii* și-a primit „bobocii” din clasa a cincea, care au rostit jurământul solemn de a proteja natura prin orice mijloace. Atmosfera festivă s-a finalizat cu intonarea imnului Naturaliștilor.

Cu ajutorul unuia dintre părinții care însoțeau grupul, angajat al compartimentului Primire Urgențe din cadrul Spitalului Orășenesc Târgu Bujor, grupul *Sanitarii Pricepuți* (care în mai multe rânduri a câștigat premii la concursuri județene în acest domeniu) a făcut o demonstrație de acordare a primului ajutor unui pretins turist neatenț, care a alunecat pe stânci și a căzut de la înălțime.

Stabilirea legăturii dintre învățarea în sala de clasă și în afara școlii este o preocupare constantă a celor de la „Grigore Hagiu”, unde colectivul de profesori și de elevi, sprijiniți de părinți dedicați, caută ca împreună să asigure multiple ocazii de a da relevanță învățării pentru un viitor mai bun pentru toți.

Rețeaua școlilor comunitare din România

Școala Gimnazială Iratoșu, județul Arad

Denumirea școlii:		Școala Gimnazială Iratoșu
Adresa școlii:		Iratoșu, nr.547, jud. Arad
Număr telefon:		0257 454 005
Email:		scoala_iratosu@yahoo.co.uk
Website:		-
Tipul școlii:		școală gimnazială
Categoria școlii după număr de elevi:		sub 250 elevi
Tipul localității:		rural

Școala este o instituție cheie într-o comunitate rurală, iar Școala Gimnazială Iratoșu își asumă fără ezitare rolul de a iniția activități cu implicarea autorităților locale și a părinților. Evenimentele extracurriculare și extrașcolare organizate aici cu regularitate sunt un prilej de coeziune pentru o comunitate multilingvă și un cadru pentru păstrarea tradițiilor locale. Apelul la înfrumusețarea zonei verzi din jurul școlii de către echipe de elevi și părinți a condus la transformarea nu doar a spațiului public, ci și a modului în care localnicii se raportează la instituția școlii și a crescut încrederea în ideea de comunitate capabilă să preia inițiative. **(Teodora Borghoff)**

Școala Gimnazială „Ferdinand I” București

Denumirea școlii:		Școala Gimnazială „Ferdinand I” București
Adresa școlii:		Bd. Gării Obor, nr. 16, Sector 2, București
Număr telefon:		021 2525370; 021 2525370
Email:		scoala@scoalaferdinand.com
Website:		http://scoalaferdinand.com/
Tipul școlii:		școală gimnazială
Categoria școlii după număr de elevi:		între 501-750 elevi
Tipul localității:		urban mare

București

De la Școala Gimnazială „Ferdinand I” din București am învățat despre colaborare, deschidere și valorificarea resurselor. Aici, elevii participă la concursuri de role și *skateboard*, învață arte marțiale, cresc legume, au patrulă școlară, sunt sanitari pricepuți, dar și toboșari (trupa Barbarossa Junior), joacă teatru, sunt cercetași, fac voluntariat ... și lista poate continua. Pe holul școlii, o plasă de sfoară atractivă pare a fi construită pentru un păianjen gigantic, dar dacă întrebi, afli că a fost pretextul perfect pentru a-i învăța pe elevi să facă diverse noduri și că e o măsură foarte bună de siguranță. Școala are viața sa proprie: elevii sunt protejați, se bucură, fac fapte bune și învață, într-o zonă mai puțin prietenoasă a Bucureștiului (Gara Obor). Dacă ai căuta să colaborezi cu o școală din București, mai devreme sau mai târziu, probabil vei primi recomandarea: „Du-te la *Ferdinand*”. Vei găsi acolo o directoare deschisă să te asculte, să înțeleagă ce vrei să faci și un colectiv dornic să colaboreze și să valorifice resursele oferite, pentru binele elevilor.
(Octavia Borș)

Școala Gimnazială Nr. 1 Ardeoani, județul Bacău

Denumirea școlii:		Școala Gimnazială Nr. 1 Ardeoani
Adresa școlii:		com. Ardeoani, jud. Bacău
Număr telefon:		0234 354 016
Email:		ardeoaniscola@yahoo. com
Website:		http://scoalaardeoani. ucoz.ro/
Tipul școlii:		școală gimnazială
Categoria școlii după număr de elevi:		sub 250 elevi
Tipul localității:		rural

Ardeoani

Echipa de la Școala din Ardeoani e ca o familie, o comunitate mică, unită, unde fiecare cunoaște poveștile celor din jur, tradițiile păstrate cu grijă de bunici sunt învățate cu răbdare și respect de către cei tineri și transformate în valori și într-un stil de viață. Aici, ce e vechi nu e văzut ca plictisitor sau demodat. Copii, părinți, profesori se adună cu același interes în jurul activităților creative și de migală, antrenând talente și sute de idei. La Ardeoani, se taie, se coase, se lipește, se pictează, se țese, se brodează pe ie, se cântă, se râde și se povestește despre vechi obiceiuri ale localnicilor, cum e culesul plantelor tămăduitoare pe dealurile din împrejurimi, întâmplări ale celor mai vârstnici, care-i fac să tresară pe copii.

Cu același entuziasm cu care se strâng la atelierile tematice, oamenii din Ardeoani se oferă să ajute și când cineva din comunitate este în dificultate, nu cântăresc efortul, timpul pe care trebuie să-l aloc, își suflecă mânecile și sunt acolo. În jurul școlii, ei păstrează un spațiu unde comunitatea se leagă mai puternic prin valori și pasiuni, iar acest nucleu îi atrage încet, încet și pe cei mai puțin implicați sau care nu sunt „ai locului”. **(Larisa Condriuc)**

Școala Gimnazială „Tiberiu Morariu” Salva, județul Bistrița-Năsăud

Denumirea școlii:		Școala Gimnazială „Tiberiu Morariu” Salva
Adresa școlii:		Str. Principală nr.1, com. Salva, jud. Bistrița-Năsăud
Număr telefon:		0263 361 070
Email:		scoalasalva@yahoo.com
Website:		https://www.facebook.com/scoalasalva/
Tipul școlii:		școală gimnazială
Categoria școlii după număr de elevi:		sub 250 elevi
Tipul localității:		rural

Căldura, inițiativa și implicarea definesc Școala Gimnazială „Tiberiu Morariu” din Salva. Căldura și inițiativa cadrelor didactice și implicarea tuturor beneficiarilor procesului instructiv-educativ pentru dezvoltarea comunității în care trăiesc. Inițierea de proiecte reprezintă pentru colectivul școlii un fel de a fi, o realitate constantă și un mod de a diversifica experiențele elevilor și de a atrage finanțare pentru școală. Scopul acestor proiecte este dezvoltarea școlii și impunerea acestora ca un stâlp al comunității. Cadrele didactice, elevii și părinții au un cuvânt de spus în comunitate și se fac auziți: elevi olimpici, cadre didactice cu experiență, părinți care se implică în viața școlii sunt doar câteva motive de mândrie în comunitate. Țelul actual al școlii pentru comunitate este revigorarea căminului cultural și a bibliotecii comunale. Primii pași sunt deja făcuți spre atingerea acestuia, împreună cu părinții și reprezentanții autorităților locale. Elevii au libertatea de a stabili activitățile pe care doresc să le desfășoare și sunt sprijiniți să le realizeze. Și, nu în ultimul rând, școala se remarcă prin voința reală de a face vizibilă comuna pe harta județului și a țării prin rezultatele sale.

(Anca Dorneanu)

Școala Gimnazială Nr. 7 Bistrița, județul Bistrița-Năsăud

Denumirea școlii:

Școala Gimnazială nr. 7
Bistrița

Adresa școlii:

Viișoara, str. Principală nr.
37, jud. Bistrița-Năsăud

Număr telefon:

0263 341 322

Email:

scgen.viișoara@yahoo.com

Website:

[http://www.
gimnaziala7bistrita.ro/](http://www.gimnaziala7bistrita.ro/)

Tipul școlii:

școală gimnazială

**Categoria școlii după
număr de elevi:**

între 251-500 elevi

Tipul localității:

urban mediu

Bistrița

Școala Gimnazială nr. 7 Bistrița, o școală mică ce deservește un cartier marginal al orașului, iese în evidență prin valorizarea părinților elevilor. Cadrele didactice știu că numai printr-un parteneriat veritabil cu părinții pot să își îndeplinească obiectivele: o școală pentru toți, prietenoasă și cu rezultate foarte bune. Relația strânsă cu părinții se remarcă din plăcerea cu care aceștia participă la activități, răspund cu entuziasm la inițiativele școlii și se simt importanți când școala le oferă posibilitatea de a-și exprima punctul de vedere. Se remarcă mândria cu care părinții povestesc despre școală, dar și interesul elevilor pentru viața școlară. Fiecare pas făcut de școală are ca scop facilitarea integrării elevilor de etnii diferite, cu rezultate cel puțin la nivelul percepției elevilor: pentru ei există doar colegi, cuminiți sau mai puțin cuminiți, cu performanțe școlare ridicate sau medii, dar colegi, indiferent de identitatea etnică.
(Anca Dorneanu)

Școala Gimnazială Sînmihaiu de Cîmpie, județul Bistrița-Năsăud

Denumirea școlii:		Școala Sînmihaiu de Cîmpie
Adresa școlii:		Sînmihaiu de Cîmpie, nr. 25, jud. Bistrița-Năsăud
Număr telefon:		0263 353 385
Email:		scoalasinmihai@yahoo.com
Website:		https://sites.google.com/site/scoalagensinmihaiudecimpie/home
Tipul școlii:		școală gimnazială
Categoria școlii după număr de elevi:		sub 250 elevi
Tipul localității:		rural

Sînmihaiu
de Cîmpie

Școala Gimnazială Sînmihaiu de Cîmpie încearcă să crească participarea părinților, bunicilor, foștilor absolvenți și oamenilor din comună în viața școlii și a elevilor. Reușește prin perseverență și deschidere, prin exemplu și insistență; creează legături și menține comunicarea constantă. Dedicarea față de elevii școlii a determinat deschiderea către comunitate și înțelegerea faptului că școala trebuie să facă primul pas, nu să îl aștepte din partea altora. Școala are experiență în desfășurarea activităților extrașcolare și extracurriculare, astfel încât elevii și părinții sunt obișnuiți să colaboreze; de aceea s-a făcut următorul pas – încercarea de a elimina barierele dintre generații, prin activități care îi implică pe toți membrii comunității. În școală întâlnești profesori dornici și implicați, elevi fericiți și mândri de școala lor, părinți și reprezentanți ai autorităților locale care răspund pozitiv la chemarea școlii.
(Anca Dorneanu)

Liceul Tehnologic „Malaxa” Zărnești, județul Brașov

Denumirea școlii:		Liceul Tehnologic „Malaxa”
Adresa școlii:		Str. Aleea Uzinei, nr. 2, Zărnești, jud. Brașov
Număr telefon:		0268 220 602; 0268 220 406
Email:		gsiz2004@yahoo.com
Website:		-
Tipul școlii:		liceu tehnologic
Categoria școlii după număr de elevi:		251-500 elevi
Tipul localității:		urban mic

Liceul Tehnologic „Malaxa” este ca o Cenușăreasă: deși pot oferi – prin echipă, parteneri și dotări – oportunități de formare profesională de calitate elevilor din împrejurimi, sunt dezavantajați de o locație oarecum izolată și nepopulară a orașului Zărnești. În aceste condiții s-au format perseverența și pragmatismul ce îi caracterizează și este îmbucurător că echipa liceului explorează, aprofundând, în relațiile cu toți partenerii (alte școli, primărie, partenerii de practică profesională), noi rețete pentru ca oportunitățile pe care le oferă să fie cu adevărat cunoscute și utilizate de către comunitate. De exemplu, o nouă încercare a fost organizarea vizitei elevilor interesați din clasele a VIII-a la agenții economici unde se desfășoară practica profesională, iar această inițiativă a avut impact asupra numărului elevilor înscriși la acest liceu.

(Alina Mustață)

Colegiul Tehnic Energetic Cluj-Napoca, județul Cluj

Denumirea școlii:		Colegiul Tehnic Energetic
Adresa școlii:		str. Pascaly, nr. 2-4, Cluj-Napoca, jud. Cluj
Număr telefon:		0264 449 527
Email:		energeticcj@yahoo.com
Website:		www.energetic-cluj.ro
Tipul școlii:		liceu tehnologic
Categoria școlii după număr de elevi:		între 251-500 elevi
Tipul localității:		urban mare

Cluj-Napoca

Colegiul Tehnic Energetic se remarcă prin parteneriatele pe care le-a dezvoltat de-a lungul timpului. În spate sunt mulți ani de eforturi pe care școala le-a făcut pentru a atrage elevi autentic interesați de învățarea unei meserii căutate și de a deveni prima alegere pentru astfel de elevi. Natura provocării și tipul de pregătire pe care o oferă colegiul au determinat ca practica stabilirii unor legături robuste cu comunitatea, în special cea de afaceri, să vină naturală și să concentreze multe din energii. În mod particular, parteneriatele pentru pregătirea profesională au condus la implicarea agenților economici în dezvoltarea curriculei, pe care au adus-o mai aproape de practică, precum și prin oportunitatea oferită elevilor de a testa piața muncii înainte de a absolvi, facilitându-le integrarea ulterioară. **(Monica Marchiș)**

Școala Gimnazială „Horea” Cluj-Napoca, județul Cluj

Denumirea școlii:		Școala Gimnazială „Horea”
Adresa școlii:		str. Horea, nr. 19A, Cluj-Napoca, jud. Cluj
Număr telefon:		0264 433 980; 0264 432 160
Email:		scoala_horea_cluj@yahoo.com
Website:		http://scoalahoreacluj.scoli.edu.ro
Tipul școlii:		școală gimnazială
Categoria școlii după număr de elevi:		între 501-750 elevi
Tipul localității:		urban mare

Cluj-Napoca

În Școala Gimnazială „Horea” din Cluj-Napoca se organizează lunar întâlniri cu reprezentanții comitetelor de părinți, întâlniri în care sunt prezentate și dezbătute probleme reale ale școlii. Școala se remarcă prin relațiile foarte bune pe care le are cu Asociația de părinți, ce funcționează aici din 2009. Părinții sunt adevărați aliați ce răspund cu deschidere la invitațiile și propunerile din partea școlii, participă la luarea deciziilor și sprijină financiar anumite activități pentru care școala nu are suficiente fonduri, pentru a facilita participarea elevilor care provin din medii socio-economice dificile. Pe lângă relațiile care se construiesc foarte frumos între echipa școlii și părinți, școala se remarcă și prin multitudinea de activități și proiecte extrașcolare pentru elevi, atât pe plan local, cât și internațional. Deschisă către comunitate, Școala „Horea” face eforturi pentru a sprijini învățarea tuturor copiilor, astfel încât fiecare să aibă succes.
(Cătălina Rentea)

Școala Gimnazială „Nicolae Titulescu” Cluj-Napoca, județul Cluj

Denumirea școlii:		Școala Gimnazială „Nicolae Titulescu”
Adresa școlii:		Aleea Herculane nr. 7, Cluj-Napoca, jud. Cluj
Număr telefon:		0264 418 240
Email:		titulescuschool@yahoo.com
Website:		www. scoalanicolaetitulescucuj.ro
Tipul școlii:		școală gimnazială
Categoria școlii după număr de elevi:		între 501-750 elevi
Tipul localității:		urban mare

Cluj-Napoca

Larga și activa implicare a copiilor, părinților și profesorilor în definirea valorilor, viziunii și misiunii școlii este ceea ce face ca Școala Gimnazială „Nicolae Titulescu” din Cluj-Napoca să fie remarcabilă în rețeaua de școli comunitare. Logo-ul școlii – proiectat de un grup de elevi și selectat în urma unui concurs la nivelul școlii – marchează atât spațiul clădirii, cât și al curții. Având secții cu predare în limba română și în limba maghiară, școala este preocupată de crearea unor punți de colaborare autentică între cele două etnii. Acest lucru, în viziunea liderilor școlii, se va manifesta prin faptul că elevii, profesorii și părinții români și maghiari interacționează din ce în ce mai frecvent și constructiv, copiii se joacă împreună în pauze și nu doar ghidați de învățători sau profesori etc. Cultura acestei școli este marcată de respectul pentru diversitatea și unicitatea elevilor săi, pentru multiculturalitate, lucru vizibil peste tot în școală, inclusiv prin mesajele bilingve care întâmpină și ghidează vizitatorii.
(Maria Kovacs)

Școala Gimnazială Mintiu Gherlii, județul Cluj

Denumirea școlii:		Școala Gimnazială Mintiu Gherlii
Adresa școlii:		str. Principală, nr. 91, Mintiu Gherlii, jud. Cluj
Număr telefon:		0264 241 757
Email:		scoalamintiu@yahoo.com
Website:		-
Tipul școlii:		școală gimnazială
Categoria școlii după număr de elevi:		sub 250 elevi
Tipul localității:		rural

Mintiu Gherlii

Școala Gimnazială Mintiu Gherlii este responsabilă. Responsivă la inițiativele și oportunitățile din mediul proxim ce se pot traduce în acțiuni de voluntariat. Dacă *Fundația Noi Orizonturi* lansează apel pentru constituirea unui club de voluntariat în folosul comunității, Școala Gimnazială Mintiu Gherlii aplică. Dacă *Tășuleasa Social* plantează puieți, Școala Gimnazială Mintiu Gherlii se alătură. Acțiunile de voluntariat permit interacțiunea elevilor cu profesorii și sătenii și deci permit imersiunea reală a elevilor în comunitate. Mai mult, acțiunile de voluntariat iau deseori forme ce promovează sau valorifică patrimoniul cultural imaterial, contribuind astfel la dezvoltarea simțului de apartenență la comunitate în rândul elevilor. Așa se face că întreg anul calendaristic este presărat cu acțiuni de tipul concerte de colinde, ateliere de pictat icoane pe sticlă sau concursuri precum *Micii Meșteri Mari*. Școala Gimnazială Mintiu Gherlii este prezentă în viața comunității, uneori chiar factor coagulant, creând instanțe în care comunitatea întreagă se raliază în spatele inițiativelor sau demersurilor copiilor.
(Alina Zlati)

Școala Gimnazială „Gheorghe Manu” Budești, județul Călărași

Denumirea școlii:		Școala Gimnazială „Gheorghe Manu”
Adresa școlii:		Calea București nr. 79, Budești, jud. Călărași
Număr telefon:		0242 528 850
Email:		grupscolarbudesti@yahoo. com
Website:		http://grupscolarbudesti.ro
Tipul școlii:		școală gimnazială
Categoria școlii după număr de elevi:		între 751-1.000 elevi
Tipul localității:		urban mic

Budești

Școala Gimnazială „Gheorghe Manu” din Budești impresionează prin spiritul său energic, prin dorința tuturor de a aduce schimbare. Bazându-se pe valori identificate colaborativ, unde viziunea copiilor și-a pus amprenta clar (motto-ul lor: „Speranță pentru o viață mai bună”), profesori, elevi, părinți, voluntariază împreună, la școală, reușind să adune energie pentru a se concentra pe clădirea unui viitor cu sens. Acest lucru este remarcabil pentru că are loc într-un mediu în care abandonul școlar și asistența socială sunt la ordinea zilei și, totuși, îndrumați de copii și de câțiva profesori, membrii comunității și părinții s-au mobilizat pentru a valorifica un potențial impresionant și pentru a oferi copiilor un mediu constructiv care să îi propulseze către o viață mai bună. Atât timp cât cei aflați în nucleul acestui proces de transformare își păstrează energia și ascultă nevoile copiilor de a-și construi un viitor solid, există convingerea că procesul de transformare va continua.
(Ioana Marinescu)

Colegiul Național „C.D. Loga” Caransebeș, județul Caraș-Severin

Denumirea școlii:

Colegiul Național
„C.D. Loga”

Adresa școlii:

Str. CD Loga, nr. 16, Caransebeș,
jud. Caraș-Severin

Număr telefon:

0255 514 604

Email:

colnatloga@gmail.com

Website:

<https://cncdloga.ro/>

Tipul școlii:

liceu teoretic

**Categoria școlii după
număr de elevi:**

peste 1.000 elevi

Tipul localității:

urban mic

Caransebeș

Colegiul Național „C.D. Loga” din Caransebeș este un exemplu remarcabil de cultură a școlii ce încurajează exprimarea și învățarea relevantă prin activități concrete de implicare în comunitate. Astfel s-au întâlnit în mod fericit elevi maturi și implicați care se exprimă deschis cu privire la nevoile și dorințele lor și cadre didactice care își asumă rolul de mentori ce le dezvoltă abilitățile. Acest lucru este exprimat foarte bine și în proiectul de redacție multimedia în școală (radio și revistă) în care un grup de elevi a preluat cu încredere microfonul, devenind un model de exprimare asertivă și responsabilă a generației lor. Elevii învață în plus să se documenteze, să analizeze, să relaționeze cu actori din afara școlii și să evalueze rezultatele activității lor.
(Teodora Borghoff)

Liceul Teoretic „Ioan Cotovu” Hârșova, județul Constanța

Denumirea școlii:		Liceul Teoretic „Ioan Cotovu”
Adresa școlii:		Șos. Constanței, nr 24, Hârșova, jud. Constanța
Număr telefon:		0241 870 316
Email:		lharsova@yahoo.com
Website:		http://www.liceulioancotovu.ro/
Tipul școlii:		liceu teoretic
Categoria școlii după număr de elevi:		între 751-1.000 elevi
Tipul localității:		urban mic

Hârșova

De la Liceul Teoretic „Ioan Cotovu” din Hârșova înveți despre curaj, performanță și perseverență. În ultimul an, directorul a provocat profesorii, părinții și elevii să colaboreze altfel. Aici, părinții povestesc cel mai frumos despre cum se învață la „Cotovu” și cât de dedicați sunt profesorii. Directoarea își dorește performanță, recompensează rezultatele și își sprijină colegii. A mobilizat în jurul ei o mână de profesori cu experiență și au reușit să aducă profesori, elevi, părinți și parteneri din comunitate împreună în contexte de consultare, planificare participativă și leadership distribuit. Imaginați-vă profesori lucrând pe grupe la consiliul profesoral; părinți, profesori, elevi și agenți economici construind împreună un turn de spaghete; elevi dezbătând ce este învățarea relevantă; discuții aprinse despre cum se poate preda mai bine și profesori proiectând împreună abordări transdisciplinare. Echipa liceului s-a întâlnit cu diverse obstacole, s-ar putea să-ți spună că nu sunt mulțumiți, că vor mai mult, dar merită admirați pentru rezerva inepuizabilă de curaj cu care experimentează, analizează, își pun întrebări și găsesc soluții.
(Octavia Borș)

Școala Gimnazială Dragomirești, județul Dâmbovița

Denumirea școlii:

Școala Gimnazială
Dragomirești

Adresa școlii:

Str. Principală, nr. 130, com.
Dragomirești, jud. Dâmbovița

Număr telefon:

0245 236 078

Email:

sc.dragomiresti@yahoo.com

Website:

<http://scoli.didactic.ro/scoala-cu-clasele-iviii-dragomiresti>

Tipul școlii:

școală gimnazială

**Categoria școlii după
număr de elevi:**

între 251-500 elevi

Tipul localității:

rural

Dragomirești

Asumarea acestui proiect de către Școala Gimnazială Dragomirești a generat un impuls creator pe care echipa l-a folosit pentru a-și valoriza în contexte noi, nonformale, resursele interne – disponibilitatea și profesionalismul echipei –, dar și parteneriatele existente în comunitate, pentru a oferi șanse noi de implicare, învățare și descoperire de sine pentru elevi. Bucuria realizărilor împreună va genera o dorință și mai mare de a continua cu noi proiecte pentru a îmbunătăți viața școlii și a comunității.
(Alina Mustață)

Colegiul de Industrie Alimentară „Elena Doamna” Galați, județul Galați

Denumirea școlii:		Colegiul de Industrie Alimentară „Elena Doamna”
Adresa școlii:		Str. Domnească, nr. 169, Galați, jud. Galați
Număr telefon:		0236 465 551
Email:		elenadoamna_gl@yahoo.com
Website:		http://edoamna.ro/
Tipul școlii:		liceu teoretic
Categoria școlii după număr de elevi:		peste 1.000 elevi
Tipul localității:		urban mare

Colegiul de Industrie Alimentară „Elena Doamna”, pe lângă specialiști, creează caractere. Acest lucru este posibil prin conjugarea influențelor benefice ale tuturor celor care joacă un rol important în viața elevului de aici: colegi, profesori, părinți, societate civilă, comunitate. Elevii, profesorii și părinții inițiază, organizează și participă în echipe la activități extrașcolare care le oferă posibilitatea să cunoască și să îndulcească, la propriu, datorită specificului liceului, realitatea mai puțin fericită a familiilor nevoiașe din comunitate, să înțeleagă și să prețuiască diferențele, să empatizeze cu cei aflați în suferință, să fie solidari. „Acest ajutor oferit oamenilor chiar provoacă dependență și te face să vrei să oferi cât mai mult, tot mai mult, pentru că îți dă o stare de bine și te ajută foarte mult în interior”, spune o elevă a liceului. În plus, este importantă socializarea în cadrul acestor echipe, care conduce la o îmbunătățire a relațiilor dintre toți și contribuie la modelarea caracterelor. Elevii spun că zâmbetul celor pe care-i ajută este cel mai bun „mulțumesc”, care le aduce bucurie în suflet. Iar societății noastre, speranță.

(Mădălina Ene)

Colegiul Economic „Virgil Madgearu” Galați, județul Galați

Denumirea școlii:

Colegiul Economic
„Virgil Madgearu”

Adresa școlii:

Str. Strungarilor, nr.
31, cartier Micro 19,
Galați, jud. Galați

Număr telefon:

0236 446 248

Email:

virgilmadgearu@
yahoo.com

Website:

<http://cevmg.ro/>

Tipul școlii:

liceu teoretic

**Categoria școlii după
număr de elevi:**

peste 1.000 elevi

Tipul localității:

urban mare

Elevii Colegiului Economic „Virgil Madgearu” sunt tare mândri de școala lor și cred că sunt puține școli în țară la fel de ofertante. Profesorii de aici sunt tare mândri de elevii lor. Elevii și profesorii lor vin cu drag la școală, sunt pasionați de ceea ce fac, sunt obișnuiți să se asculte, să lucreze împreună, sunt veseli, nonșalanți. Părinții sunt încântați de participarea copiilor lor la nenumăratele activități extrașcolare, care le dezvoltă abilități de viață și le oferă hobby-uri. Cele de mai sus sunt observații care definesc cultura instituțională a Colegiului Virgil Madgearu. Echipa colegiului a ajuns aici dând credit energiei debordante și creativității elevilor și canalizându-le în activități de voluntariat, de implicare în comunitate, de dezvoltare personală. Pe lângă rezultatele remarcabile la concursuri școlare, elevii câștigă concursuri de teatru, participă la cluburi de dezbateri, dans, robotică, fotografie, predau franceza prichindeilor de la grădiniță, organizează concursuri de talente, folosesc metode creative de strângere de fonduri pentru cazurile sociale din școală sau organizează bănci de alimente pentru oamenii săraci din comunitate. Mai mult decât orice, câștigă încredere, auto-determinare, curaj și un set de valori care ar putea să facă diferența pentru viitorul lor.
(Mădălina Ene)

Liceul Tehnologic Transporturi Căi Ferate Galați, județul Galați

Denumirea școlii:		Liceul Tehnologic Transporturi Căi Ferate
Adresa școlii:		Bd. George Coșbuc, nr. 225, Galați, jud. Galați
Număr telefon:		0236 319 422
Email:		secretariatcfr@yahoo.com
Pagină Facebook:		https://www.facebook. com/Liceul-CFR-Galati- Oficial-1584392928440479/
Tipul școlii:		liceu teoretic
Categoria școlii după număr de elevi:		între 251-500 elevi
Tipul localității:		urban mare

Liceul Tehnologic Transporturi Căi Ferate Galați este frecventat de adolescenți și tineri din toate mediile sociale din județul Galați. Mulți provin din familii monoparentale, cu o situație materială precară. Liceul are clase cu frecvență redusă și clase de postliceală. Este un liceu care mizează însă pe șansa elevilor săi și le oferă posibilitatea să se dezvolte. Când ies de pe băncile școlii, trebuie să își cunoască drepturile, să știe să se exprime liber, să gândească critic, să devină adulți autonomi, implicați în comunitate. Profesorii liceului se preocupă să înțeleagă ce stil de învățare are fiecare elev pentru a-și adapta corespunzător metodele de predare. Persoane resursă din comunitate, parteneri în actul educațional, organizează activități pentru părinți și elevi pentru a facilita o relație mai bună între aceștia. Împreună cu profesori coordonatori, elevii liceului organizează și participă la multe activități extrașcolare: cluburi de dezbateri pe teme de interes pentru ei, seri culturale sau cafenele publice cu invitați personalități din oraș. Fac teatru în trupa Katharsis, au succes și câștigă trofee. Este un liceu care oferă elevilor săi perspectiva unui start valoros în viața de adult.
(Mădălina Ene)

Școala Gimnazială „Grigore Hagiu” Târgu Bujor, județul Galați

Denumirea școlii:		Școala Gimnazială „Grigore Hagiu”
Adresa școlii:		Str. General Eremia Grigorescu, nr. 26, Târgu Bujor, jud. Galați
Număr telefon:		0236 340 348
Email:		scoalagrigorehagiu@yahoo.com
Pagină Facebook:		http://scoli.didactic.ro/scoala-cu-clasele-iviii-nr2-grigore-hagiu-tgbujor
Tipul școlii:		școală gimnazială
Categoria școlii după număr de elevi:		între 251-500 elevi
Tipul localității:		urban mic

Târgu Bujor

Într-o localitate mică, cum e Târgu Bujor, școala generală este poate cea mai importantă instituție locală, un catalizator al relațiilor sociale din localitate, contribuind la construirea unei comunități sănătoase, prospere. Poate fi un punct de întâlnire a tuturor resurselor din localitate, puse în slujba educației copiilor, dar și a adulților din comunitate. Acesta este motivul pentru care echipa de la „Grigore Hagiu” este în primul rând preocupată de îmbunătățirea relației cu părinții elevilor care învață aici. Ei sunt resursa cea mai importantă pentru educație. Cât de mult sunt părinții implicați în luarea deciziilor în școală? Cum îi încurajăm să fie voluntari în activitățile școlii, să vină cu idei? Cum le oferim sprijin pentru a-și îmbunătăți calitățile de buni părinți? Toate aceste întrebări își găsesc răspunsuri, soluții prin activități organizate pe tot parcursul anului, de la sesiuni de informare și formare pentru părinți, activități extrașcolare inițiate și coordonate de părinți cu sprijinul profesorilor școlii, la activități de evaluare a rezultatelor școlii, realizate cu elevi, părinți și cadre didactice. O provocare, spun profesorii școlii, este să-i aducem alături de noi pe părinții care se interesează mai puțin sau deloc de educația copiilor lor. Nu este ușor, dar este absolut necesar!
(Mădălina Ene)

Colegiul Național „Decebal” Deva, județul Hunedoara

Denumirea școlii:		Colegiul Național „Decebal”
Adresa școlii:		Str. 1 Decembrie 1918, nr. 22, Deva, jud. Hunedoara
Număr telefon:		0254 212 758
Email:		decebal@cnd.ro
Website:		www.cnd.ro
Tipul școlii:		liceu teoretic
Categoria școlii după număr de elevi:		peste 1.000 elevi
Tipul localității:		urban

Deva

Elevii Colegiului Național „Decebal” din Deva impresionează de la primă întâlnire prin dezinvoltura cu care discută despre implicarea lor în comunitate. Îndrumați de către profesori și cu sprijinul unor cluburi și organizații locale, ei au un portofoliu impresionant de activități de voluntariat pentru a sprijini membrii vulnerabili ai comunității, dar și pentru a pune în valoare resursele orașului. Proiectele acestei școli sunt exemple în care tinerii își asumă timpuriu roluri în comunitate, pregătindu-se să devină lideri cu o viziune largă asupra societății. **(Teodora Borghoff)**

Școala Gimnazială „Geo Bogza” Bălan, județul Harghita

Denumirea școlii:

Școala Gimnazială „Geo Bogza”

Adresa școlii:

Str. Florilor, nr. 4, Bălan,
jud. Harghita

Număr telefon:

0266 330 354

Email:

sc.geobogza@eduhr.ro

Website:

<http://geobogzabalan.weebly.com/>

Tipul școlii:

școală gimnazială

**Categoria școlii după
număr de elevi:**

între 251-500 elevi

Tipul localității:

urban mic

Bălan

Aflată la capăt de drum, într-un orașel din mijlocul pădurii, Școala Gimnazială „Geo Bogza” din Bălan arată, din exterior, ca mai toate școlile. Dar aici, interacțiunile firești între toți cei din școală, modul de amenajare dau senzația unei case cu o familie foarte numeroasă. Preocupările sunt legate de copii și de starea lor de bine, de cum putem fi mai buni; relațiile sunt autentice, apropiate și lipsite de formalism, cele bune și cele rele sunt trecute împreună. Cea care susține această cultură de familie – cu pasiunea, inteligența și disponibilitatea sa – este directoarea școlii, Liliana Tîrnăucă. Alături de colegi, ea mobilizează resurse pentru a transforma în realitate vise ambițioase pentru o școală izolată. Pentru că pe „nu pot” am aflat că l-a îngropat împreună cu niște elevi în curtea școlii, cu câțiva ani în urmă.
(Alina Mustață)

Școala Gimnazială „Jókai Mór” Băile Tușnad, județul Harghita

Denumirea școlii:		Școala Gimnazială „Jókai Mór”
Adresa școlii:		str. Jókai Mór, nr. 7, Băile Tușnad, jud. Harghita
Număr telefon:		0266 335 150
Email:		jokaiiskola@gmail.com
Website:		jokaiiskola.ro
Tipul școlii:		școală gimnazială
Categoria școlii după număr de elevi:		sub 250 elevi
Tipul localității:		urban mic

Băile Tușnad

Împreună putem mai mult!
Am trăit alături de această
școală bucuria realizării unor
conexiuni reale între profesori
și părinți. Când există dorința
clară de a implica, de a
atrage comunitatea în viața
școlii, când există o strategie,
inima deschisă, presărata cu
acceptare, valorizare reciprocă,
când se organizează întâlniri
comune de intercunoaștere,
de identificare a problemelor
și soluțiilor, atunci părinții
și cei din jur se alătură
cu mult entuziasm, idei
și disponibilitate pentru
activitățile și proiectele în
beneficiul școlii. La Băile
Tușnad, comunitatea din
afară s-a mutat în școală și o
transformă pentru totdeauna.
(Alina Mustață)

Școala Gimnazială „Ionel Teodoreanu” Iași, județul Iași

Denumirea școlii:		Școala Gimnazială „Ionel Teodoreanu”
Adresa școlii:		Str. Vasile Lupu, nr. 110B, Iași, jud. Iași
Număr telefon:		0232 272 811; 0232 472 846
Email:		scoala4is@yahoo.com
Pagină Facebook:		http://teodoreniiis.scoli.edu.ro
Tipul școlii:		școală gimnazială
Categoria școlii după număr de elevi:		între 501-750 elevi
Tipul localității:		urban mare

„O, dacă ați știți de câtă vreme suntem școală comunitară, doar că nu am știut că se numește așa!” Acesta este, poate cu puține alte nuanțe, mesajul celor de la Școala Gimnazială „Ionel Teodoreanu” din Iași, fie ei elevi, părinți sau profesori. Pe oricine întrebi, îți spune că la școală înseamnă „acasă”, înseamnă „împreună”. Ceea ce simți este un sentiment clar de apartenență la o mare familie, în care oricine își găsește locul, școala fiind un fel de punct de sprijin, care dă siguranță și direcție. Ultimul proiect comunitar al școlii este dotarea cu o stație de sonorizare. Departe de a furniza doar muzică în pauze, aceasta a prilejuit una dintre cele mai frumoase oportunități de școală comunitară: „vor veni medici să facă diverse campanii de informare, vor veni părinți să ne învețe din experiența lor, licee să se promoveze sau oameni de afaceri care să ne vorbească despre antreprenariat.” Sunt doar câteva dintre lucrurile pe care le așteaptă elevii și grupul de inițiativă al acestui proiect, care transformă Școala „Ionel Teodoreanu” într-un potențial „hub” pentru comunitate.
(Nicolae Scoruș)

Colegiul Tehnic „George Barițiu” Baia Mare, județul Maramureș

Denumirea școlii:		Colegiul Tehnic „George Barițiu”
Adresa școlii:		Str. Culturii, nr. 8, Baia Mare, jud. Maramureș
Număr telefon:		0262 223 200
Email:		georgebarituu@yahoo.com
Website:		www.georgebarituu.ro
Tipul școlii:		liceu tehnologic
Categoria școlii după număr de elevi:		între 501-750 elevi
Tipul localității:		urban mare

Baia Mare

Rareori auzi elevi să vorbească atât de elogios la adresa școlii lor, a oportunităților de învățare și de dezvoltare personală care se oferă tuturor, aducând atâtea argumente convingătoare. Elevii de la Colegiul Tehnic „George Barițiu” din Baia Mare sunt autentici „ambasadori” care își promovează colegiul în gimnaziile din județ, pentru a atrage elevii spre învățământul tehnic în domeniul telecomunicațiilor și electronicii. Colegiul Tehnic „George Barițiu” se remarcă în primul rând prin grija pentru formarea complexă a elevilor săi, cărora le oferă numeroase oportunități de învățare activă – de natură atât teoretică, cât și practică – prin implicare efectivă în viața comunității școlii, a municipiului Baia Mare și a județului Maramureș, în numeroase proiecte europene și prin parteneriate valoroase cu numeroase instituții și organizații din localitate.

(Maria Kovacs)

Școala Gimnazială Timișești, județul Neamț

Denumirea școlii:		Școala Gimnazială Timișești
Adresa școlii:		com. Timișești, jud. Neamț
Număr telefon:		0233 787 043
Email:		scoalatimisesti@ gmail.com
Website:		www. scoalatimisesti.ro
Tipul școlii:		școală gimnazială
Categoria școlii după număr de elevi:		între 251-500 elevi
Tipul localității:		rural

Timișești

De la Școala Timișești înveți despre grijă, pragmatism și curiozitate. Despre grijă nu doar pentru că își primește musafirii cu bunătați, ci pentru că gândurile profesorilor sunt la cum ar putea să sprijine mai bine elevii cu dificultăți în învățare. Directorul e mulțumit că rata de abandon școlar e zero, dar povestește cu îngrijorare despre greutățile copiilor din comună (părinți plecați, sărăcie, alcoolism etc.). Strategia lor e simplă: când apar semne că un elev ar putea să părăsească școala, directorul și învățătorul sau dirigintele discută cu părinții, fac vizite la domiciliu, îi cer sprijinul preotului din sat. Directorul și echipa sa și-au propus să motiveze elevii și părinții să se implice mai mult în activitățile școlii, dar ceea ce i-a supărat cel mai mult, anul trecut, a fost că nu au avut pe nimeni care să-i sprijine pe elevii cu nevoi speciale, temerea lor fiind că, cel puțin în cazul unui copil, dificultățile de vorbire îi vor afecta negativ progresul la citit-scriș. Anul acesta au reușit să aducă în școală un profesor itinerant. La Școala Timișești, directorul sare oriunde apare o problemă și face tot posibilul să o rezolve, iar ușa lui e deschisă oricui. Tot de la Școala Timișești înveți că acolo unde e rost de învățare, chiar dacă nu e totul clar de la început, merită să fii prezent, să experimentezi și să selectezi ce e mai bun pentru elevii și părinții tăi.
(Octavia Bors)

Liceul cu Program Sportiv Suceava, județul Suceava

Denumirea școlii:		Liceul cu Program Sportiv
Adresa școlii:		Bd. G. Enescu, nr. 26A, Suceava, jud. Suceava
Număr telefon:		0230 524 931
Email:		lps.suceava@gmail.com
Website:		www.lps suceava.ro
Tipul școlii:		liceu vocațional
Categoria școlii după număr de elevi:		între 501-750 elevi
Tipul localității:		urban mediu

Suceava

Nu e ușor să fii o școală sportivă într-o comunitate care poate face ușor presupuneri și proiecții asupra specificului tău și care scoate mult mai ușor în evidență termenul „sportiv” decât pe cel de „școală”. Esențial în acest context este cum folosești această situație. Liceul cu Program Sportiv din Suceava a ales să o folosească în calitate de factor motivator, de motor pentru numeroasele proiecte care sunt menite să arate că elevii și cadrele didactice de aici sunt proactivi, văd mai mult decât antrenamentul specific talentului athletic și alocă aceeași energie, sau poate una și mai intensă, către a da ceva înapoi comunității. Și mai arată că dacă nu vine comunitatea către școală, poate merge școala, cu invitații de parteneriate la proiecte, către comunitate, iar rezultatul este reciproc avantajos – comunitatea, în ansamblu, are cel mai mult de câștigat.
(Nicolae Scoruș)

Școala Gimnazială „Aurelian Stanciu” Salcea, județul Suceava

Denumirea școlii:

Școala Gimnazială
„Aurelian Stanciu”

Adresa școlii:

Calea Sucevei, Salcea,
jud. Suceava

Număr telefon:

0230 529 112

Email:

sc_salcea_sv@yahoo.com

Pagină Facebook

[https://www.facebook.com/
sc.salcea.sv](https://www.facebook.com/sc.salcea.sv)

Tipul școlii:

școală gimnazială

**Categoria școlii după
număr de elevi:**

între 751-1.000 elevi

Tipul localității:

urban mic

Salcea

Cuvântul care ar descrie cel mai bine Școala Gimnazială „Aurelian Stanciu” din Salcea este „voluntariat”. Dorința de a fi parte a comunității, de a investi timp, energie și emoție în comunitate o simți la fiecare întâlnire sau discuție pe care o ai cu cineva din această școală. Fie că sunt activități de ecologizare sau protecția mediului, vizite și activități la bătrânii din comunitate sau la copii defavorizați, implicare și atragere de fonduri pentru persoane aflate în situații medicale dificile, sau alte multe activități pentru comunitate, voluntariatul este o trăsătură comună pentru cei de aici. Voluntariat nu fac doar elevii sau profesorii. Părinții participă la activitățile școlii, coordonează diverse ateliere ocupaționale, parcă pentru a demonstra și mai mult că ce se întâmplă în școală nu are efect doar acolo, strict, ci rezonază în comunitate, transformându-se, și cu ajutorul școlii, într-un mod de viață participativ orientat spre acțiune, al membrilor comunității.
(Nicolae Scoruș)

Școala Gimnazială „Dimitrie Păcurariu”, Șcheia, județul Suceava

Denumirea școlii:		Școala Gimnazială „Dimitrie Păcurariu”
Adresa școlii:		Str. Principală, com. Șcheia, jud. Suceava
Număr telefon:		0230 526 424
Email:		scoalascheia_sv@yahoo. com
Website:		-
Tipul școlii:		școală gimnazială
Categoria școlii după număr de elevi:		între 501-750 elevi
Tipul localității:		rural

Șcheia

Școala Gimnazială „Dimitrie Păcurariu” din Șcheia este foarte bine conectată și ancorată în comunitate. Ce o definește cel mai bine, din perspectiva școlii comunitare, este modul în care a reușit să construiască și dezvolte relații în interiorul comunității. Deși e școală gimnazială, are o legătură strânsă cu mediul de afaceri, ceea ce a dus la ideea inițierii unor clase de învățământ profesional, plecând de la o nevoie specifică din comunitate, cu resurse din comunitate și cu sprijin și implicare din partea autorităților locale. La fel sunt relațiile cu celelalte instituții, organizații neguvernamentale sau persoane resursă din comunitate, fiecare dintre acestea fiind implicate în activități sau proiecte din care comunitatea câștigă și are de învățat, dar și crește folosind resursele pe care le poate găsi cu ușurință și activa chiar pe plan local. În acest context, Școala „Dimitrie Păcurariu” a devenit catalizatorul și instituția care organizează resursele din comunitate și le întoarce către nevoi specifice din comunitate.
(Nicolae Scoruș)

Școala Gimnazială „I.L. Caragiale” Tulcea, județul Tulcea

Denumirea școlii:

Școala Gimnazială
„I.L. Caragiale”

Adresa școlii:

Str. I.L. Caragiale, nr. 20,
Tulcea, jud. Tulcea

Număr telefon:

0240 532 785

Email:

scoala.caragiale@yahoo.
com

Website:

scoalacaragialetulcea.
pbworks.com

Tipul școlii:

școală gimnazială

**Categoria școlii după
număr de elevi:**

între 501-750 elevi

Tipul localității:

urban mediu

Tulcea

Ușurința și deschiderea cu care Școala „I.L. Caragiale” din Tulcea a angrenat, în procesul de prezentare a standardelor școlilor comunitare, reprezentanți importanți ai comunității, elevi și părinți este impresionant. Întâlnirea, care a prilejuit și autoevaluarea școlii cu ajutorul standardelor respective, a fost una caldă și a invitat la dialog. S-a vorbit în egală măsură despre activități ale școlii pe care comunitatea le apreciază, dar și despre acele lucruri care necesită schimbare. La finalul întâlnirii, toți participanții s-au simțit implicați și inspirați de acțiunile școlii. Proiectul prin care școala a dorit să adrese standardul „incluziune socială” a venit, prin urmare, ca o continuare firească a acestui proces.
(Magda Ropotan)

Școala Gimnazială Nr. 7 „Sfânta Maria” Timișoara, județul Timiș

Denumirea școlii:		Școala Gimnazială Nr. 7 „Sfânta Maria”
Adresa școlii:		Str. Ion Ionescu de la Brad nr. 2, Timișoara, jud. Timiș
Număr telefon:		0256 210 542
Email:		scoala7tm@yahoo.com
Website:		scoala7timisoara.ro
Tipul școlii:		școală gimnazială
Categoria școlii după număr de elevi:		peste 1.000 elevi
Tipul localității:		urban mare

Timișoara

Echipa de cadre didactice a Școlii Gimnaziale Nr. 7 „Sfânta Maria” din Timișoara este preocupată să ofere elevilor experiențe de învățare extrem de diverse în contexte relevante pentru viața de zi cu zi. Din acest motiv, a dezvoltat o rețea largă de organizații și entități din comunitate pe care le invită constant să participe în activitățile școlii – reprezentanți ai serviciilor locale, ai organizațiilor sociale, dar mai ales părinți cu o diversitate mare de abilități și preocupări.
(Teodora Borghoff)

Coordonatori: Maria Kovacs, Cătălina Maria Rentea
Referent comunicare: Elena Nicolae

Proiectul *Școli conectate la comunitate* este implementat de Fundația Noi Orizonturi cu sprijinul financiar al Fundației Charles Stewart Mott și al altor finanțatori.

Fundația Noi Orizonturi este membră a Parteneriatului Internațional pentru Școli Comunitare.

